TARIK TUFAN

kekeme çocuklar korosu

..... edebiyat .....

profil

11. BASKI

Tarık Tufan

1973 yılında İstanbul'da doğdu.
Kabataş Erkek Lisesi'ni tamamladıktan sonra, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünü bitirdi. Yüksek Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi Ortadoğu Ülkeleri Enstitüsü Sosyoloji bölümünde gerçekleştirdi. Radyo – TV programcılığıyla birlikte, gazetelerde köşe yazarlığı yapıyor.

Yayınlanmış Kitapları;
Kekeme Çocuklar Korosu
Kraliçenin Pireleri
Ve Sen Kuş Olur Gidersin

kekeme çocuklar korosu

tarık tufan

PROFİL

© Tarık Tufan, 2012
© Profil Yayıncılık

Yazarı / Tarık Tufan
Kitabın Adı / Kekeme Çocuklar Korosu
www.tariktufan.com

Genel Koordinatör / Münir Üstün
Genel Yayın Yönetmeni / Cem Küçük
Editör / Elif Avcı
Kapak Tasarım / Kenan Özcan
İç Tasarım / Adem Şenel
Baskı-Cilt / Kitap Matbaacılık San. ve Tic.Ltd.Şti.
Davutpaşa Cad. No:123 Kat:1 Topkapı/İstanbul
Tel : 0212 482 99 10 Sertifika No:16053

1., 2., 3. ve 4. Baskı (Birey Yayınları)
5. Baskı Mayıs 2007
10. Baskı Nisan 2012
11. Baskı Mart 2013

978-975-996-051-3

Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No:12391

PROFİL: 19
EDEBİYAT: 03

PROFİL YAYINCILIK
Çatalçeşme Sk. No: 52 Meriçli Apt. K.3
Cağaloğlu - İSTANBUL
www.profilkitap.com / bilgi@profilkitap.com
Tel. 0212. 514 45 11 Faks. 0212. 514 45 12

Profil Yayıncılık Maviağaç Kültür Sanat Yayıncılık Tic.Ltd.Şti markasıdır.

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Tarık Tufan ve Profil Yayıncılık'a aittir. Yazarın ve yayıncının izni olmadan herhangi bir formda yayınlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Elif'e...

'Hoşgeldin'

5. Baskıya Önsöz

Kekeme Çocuklar Korosu'nun ilk baskısında "önsöz" yokken, 5. Baskısına önsöz yazılması nereden çıktı diye sorulabilir. Bunun üzerine birkaç laf etmeyi önemli sayıyorum.

Bu kitap ilk yazıldığı zaman söylediklerimin kimin için ve hangi düzeyde anlam ifade edeceğini bilmiyordum. Anlatmam gerektiğine inandığım şeyler vardı ve yazarak anlattım. Planlanmış, hesaplanmış bir vaziyet yoktu ortada.

Şimdi bazı şeyleri görebilmiş olmanın rahatlığıyla "önsöz" niyetine birkaç şey söylemek isterim.

Kekeme Çocuklar Korosu, bu koronun çocuklarına ulaşabilmiş bir kitap. Kimi zaman bağıra çağıra, kimi zaman utana sıkıla, kimi zaman da dudak ucuyla söylediklerini anlayan binlerce okuyucusunu buldu kitap.

Bir dönemi anlatmanın çeşitli yöntemleri var ve Kekeme Çocuklar Korosu da, 1990-2000 yılları arasında İslamcılık söyleminin bir tarafında yer tutmuş kuşağın içinde biriktirdiklerini "dikkafalı" bir söylemle dışavurumudur.

Bu yönüyle oldukça sahici bir iç dünyaya karşılık geliyor. Okuyuculardan aldığım tepkilerin büyük çoğunluğu da "benim söylemek istediklerimi yazmışsınız" cümlesini barındırıyor.

Doğrudur. Bu kitabı okuyup aynı duygulanımları paylaşan herkes, kendi dünyalarında bir yerlerde bu cümleleri kurdular.

Popüler kültürün hızlı yayılışı ve modern yaşam tasarımları birçok hayatı ve duyarlılığı kapitalizmin çöp kutularına yuvarladı.

Kekeme Çocuklar Korosu, içinde barındırdığı insanlar ve onların öyküleriyle kocaman bir duygu dünyasına karşılık geliyor.

¨Bizim mahalle¨deki çocukların geniş yüreklerine...

I. Önerme:

Eğer hâlâ nefes alıp verebiliyorsan,

Hayatta bir şeyleri değiştirebilme şansın var demektir.

Afrika'nın bir bölümünde yaşayan kaplanlar arasında ilginç bir dayanışma örneği sergilenir. Güçlü yağmurlar beraberinde korkunç yıldırımlar taşırlar buralara. Adeta gökyüzünü yırtan yıldırımlar, yeryüzüne büyük bir gürültüyle inerler. Tarihin içinde tanrıların kavgası ya da öfkesiyle anılır yıldırımlar. Sahici bir öfkenin yansımasına benzer gerçekten de.

İlginç olan bu şiddetli yağmurlar yağarken kaplanların birlikte gerçekleştirdikleri bir olaydır. Yoğun yağmurlar sırasında kaplanlar açık alanlara çıkarlar. Kısmen yıldırımlara karşı korunaklıdır açık alanlar. Çünkü ağaçların üzerine yıldırım düşmesi olasılığı fazladır. Büyük orman yangınlarına da neden olabilir bu yıldırım düşmeleri.

Açık alana toplanan kaplanlar yere uzanırlar.

Gruplar halinde yere uzanan kaplanlar kafalarını birbirlerinin kafalarına yaslarlar.

Tek bir şey yüzünden!

Eğer birinin üzerine yıldırım düşerse, diğerleri de onunla birlikte ölür. Yan yana, göğüs göğüse, kafa kafaya duran kaplanlar böylece ölüme birlikte gitme yemini ederler.

Birisi öldüğü anda diğerleri de ölsün diye.

Birbirlerine sahip çıkmak adına.

Dost olduklarını ispatlamak için.

Ölümü birlikte karşılayarak birlikte olmanın en onurlu yüzünü taşırlar. Kimse ihanet etmeden ve bir an olsun oradan kalkmayı düşünmeden öylece beklerler muhtemel bir ölümü.

Dostluğun ölümcül fedakârlığını paylaşırlar.

Kimi zaman kentin içinde de böyle grupların içinde olduğunuzu düşünürsünüz. Omuz omuza bir yaşam paylaşımında bulunduğunuzu. Statüler önemli olmaksızın yan yana uzanmış insanlar olabileceğinizi düşünürken çıldırtıcı bir şüphenin esiri olursunuz. "Acaba kalkarlar mı birden?" Yıldırım düştüğü anda kalkabileceklerinin korkusu sarar bütün benliğinizi.

Güvenemezsiniz.

Herkes birbirinin yüzüne şüpheyle bakar.

Kent, yıldırım düştüğünde yalnız kalanların acı hikayeleriyle doludur. Her bir sokağında, tek başına ölenlerin hazin izleri vardır kentin. Emeğini, geleceğini, gülümsemelerini paylaşan insanların, müthiş bir gürültüyle üzerlerine düşen yıldırımların altında, hiç ummadıkları bir anda tek başına kalmanın çaresizliği okunur yüzlerinden. Asıl soru sona kalanın kim olacağı sorusudur.

Kimin hangi mazeretle kalkacağı...

Ya da kimin yakın durduğu halde, diğerlerine temas etmediği...

Bu yüzden kentin düşüş hikayelerinde trajik bir yalnızlık vardır. Korkunun ve çıkarların, her şeye rağmen yaşamı kutsamanın verdiği bir ihanet duygusu.

Her şeye rağmen, onursuz da olsa, yaşamı kutsamanın tiksindiren yüzleri.

Şimdi böyle bir tedirginlik duygusu taşıyorum kendi içimde.

Kimseden emin olamıyorum sırf bu yüzden. Dahası gök gürültüleri duyulduğunda orada olabileceğimden bile kuşkuluyum.

Bu lanet olası kuşkular tek tek tüketiyor hepimizi.

Yağmur yağıyor...

Gök gürlüyor...

Birazdan yıldırımlar düşecek kentin sokaklarına...

Eminönü Meydanı...

– Merak etme. Uzun zaman kalmayacağım. Biraz eşlik etmek istedim o kadar.

– Yoo sorun değil. Gerçekten... fark etmez. Yürüyebiliriz.

– Nasılsın?

– İyi... fena değilim. Sen?

– Ben de iyiyim. Nereye gideceksin?

– Bilmem. Bakarız. Şimdi Unkapanı'na doğru gideceğim.

– Sana zarar verdiğimi biliyorum. Ama isteyerek yapmadım.

– Boşver, şimdi bundan söz etmeyelim.

– Tamam haklısın. Tekrar geriye dönmeyi istemiyorum. Seni yormak istemem. Ama bilmeni istiyorum. Üstelik...

– Ya başlamayalım tamam mı?

– Tamam, tamam, olur sustum.

– Sana bir şey sorabilir miyim?

– Tabi! Sor.

– Gerçekçi olmak zorunda mıyım?

– Ne demek bu?

– Hiç işte, gerçekçi olmak zorunda mıyım?

– Ee... şey.. evet. Galiba öyle. Gerçekçi olmak zorundasın.

– Onlara para vermeyeceğim.

– Kimlere? Ne parası?

– Şunlara diyorum ya! Sesi çok kötü kadının.

– ...

Eminönü meydanı, seyyar satıcılar olmamasına rağmen oldukça kalabalıktı. Zabıta memurları kenarlarda bekleştiklerine

göre, seyyar satıcılara izin vermiyor olmalılar. Buna rağmen pazar yeri kalabalığı devam ediyor. Bu kalabalık, bu meydan kuruldu kurulalı varmış gibi geliyor insana. Meydan Anadolu kokuyor. Bir Anadolu şehrinin görüntüleri var ortalıkta. Eğer Galata Kulesi'nin hüzünlü yüzü olmasa, Kız Kulesi cilveleşmese denizle, Boğazın kibri ortalığı sarmasa ve Galata Köprüsü'nün bilge bakışlarını hissetmesek...

Hayır, burası yine de İstanbul. Kendisini apaçık hissettirecek kadar İstanbul. Vapur iskelesinin önündeki insan yığını hızlı adımlarla yürüyor. Esmer tenli adamların giydikleri ceket ve pantolonlarda gözle görülür uyuşmazlıklar var. Çizgili gömleklerin üzerine, kareli ceketler. Cascavlak parlak renkli gömlekler. Bordo ya da koyu yeşil renkli takımlar. Aynalı, ucuz güneş gözlükleri. Başörtüsü bir yana pardesüleri bir yana gitmiş şişman kadınlar. Bu karmaşa garip bir uyum sağlıyor kendi içinde.

Vapur iskelelerinin karşısında, yüksek sesli bir müziğin eşliğinde birileri şarkı söylüyor. Bir orgun ve bir elektronik bağlamanın tiz sesinde âmâ genç bir kadın şarkı söylüyor. Kimi zaman müzik kadının sesini bastırıyor kimi zaman da orgun başındaki adam tavernavari bir sesle yardım talep ediyor, körler yararına.

Enstrüman çalanlar da körmüş!

Etraflarına epeyce bir kalabalık birikmiş, izliyorlar. Bazıları kenarda duran bir kutuya para atıyorlar. Bazıları hoşlarına giden parçaları söylemelerini istiyorlar. Kadın bazen müziğin gerisinde kalıyor, bazen de müziğin önünde gidiyor.

Sesi oldukça kötü kadının!

– Gerçekçi olmam gerekirse para vermeyeceğim.

– Neden?

– Sesi çok kötü. Bunun için para veremem, kör oldukları içinde para talep etmiyorlar. Öyleyse vermemeliyim.

– Onlar dilenmemek için yapıyorlar. Sesini umursama.

– Hem., hem param yok! Bana balık ekmek ısmarlasana!

– Olur, ısmarlarım.

Deniz kenarında eski süsü verilmiş kayıklarda, Osmanlı kıyafetleri giymiş balıkçıların bağırışları duyuluyor. Kenarda küçük tabureler var. İnsanlar oturmuş, ellerinde yarım ekmek arası balık, üzerine tuz ekip, limon sıkıp yemeye çalışıyorlar. Kılçıklar ağızlarına batmasın diye oldukça dikkatli davranıyorlar. Ellerini bulaştırmak istemeyenler oldukça zorlanıyorlar.

Ortalığa kızarmış balığın cazibeli kokusu yayılıyor.

– Ekmek arası balık yiyelim.

– Yiyelim.

– Hep gerçekçi olmam gerekti.

– Evet.

– Bunu beceremedim değil mi?

– Fena sayılmazdın.

– İyilik olsun diye söylüyorsun değil mi?

– Hayır. Benim yüzümden çok şey yaşadın.

– Biraz zor oldu tabii ki.

– Biraz zor oldu. Biraz zor... hem bir şey söyleyeyim mi.. bazen..

– Eee?

– Bazen her şeyi anlayabildiğimi sanıyorum. Her şey normal gelmeye başlıyor. Bu beni korkutuyor.

bu koşuşturma nereden çıktı?..

– Ne kadar zamandır böyle?

– Saatlerdir böyle, gitgide kötüledi.

– Herhangi bir olay var mı etkilendiği? Bir ölüm falan?

– Yo hayır. Bildiğim kadarıyla yok. Ama son zamanlarda pek iyi değildi.

– Nasıl yani?

– Yani pek bilmiyorum. Çok konuşmuyordu. Hatta hiç konuşmuyordu. Kimseye bir şey anlatmıyordu. Bir haftadır böyle.

– Daha önce böyle değildi öyle mi?

– Evet, bir şeyi yoktu. Bazen garip şeyler söylerdi ama davranışlarında bir problem yoktu.

– Nasıl garip şeyler?

– Ya işte bazı adamlardan söz ediyordu. İsimlerini hatırlamıyorum yabancı adamlar. Onlarla gezdiğini söylerdi.

– Başka? Özellikle anlattığı şeyler var mıydı?

– Dedim ya son zamanlarda hiç konuşmuyordu. Birinin gittiğinden söz ediyordu ama tam bilemiyorum.

– Bir kadın mı?

– Değil galiba valla tam da anlamadım. Gittiğine üzülüyor gibi değil, daha çok şaşırmış gibiydi. Nasıl durumu, önemli bir şeyi var mı?

– Henüz bilmiyorum. Bakacağız. Teşekkür ederim.

– Biz de teşekkür ederiz.

Saat durdu...

'Bir gerçekten başka bir gerçeğe, bir zaman için geçerli olan bir nesneden başka bir nesneye gidip gelmek değil söz konusu. Ancak birleştikleri zaman anlam taşıyan iki gerçekten söz ediyoruz. Savaşçı olarak sevişir, âşık olarak savaşırsın.'

S. Exupery

Hava sıcak ve dışarıda bir grup insan dolaşıyor. Kalabalık olmalarına rağmen pek bir gürültü yok. Çoğunluğu yaşlı ve özellikle erkek sayısı biraz daha fazla. Büyük bir bina, dış sıvasında dökülmeler var ve dışarıdan baktığınızda kamu binalarından bir farkı yok. Eşofmanlar ve pijamalarla dolaşıyor insanlar bahçede. Ağaçlar henüz yeşillenmemiş tam anlamıyla. Bazıları grup olarak dolaşıyor bazıları ise tek başına. Ortalıkta renksizlik hâkim. Grilerin ve siyahın kısmen de lacivert ve kahverenginin ağırlığı var. Kendini gösterebilecek bir renk yok insanların üzerinde. Kimileri çok ağır davranıyor kimileri ise çok ani hareketlerde bulunuyor. Gülümseyenler de var ama daha çok ağızlarında bir sorun varmış gibi. Gülmek değil de, ağzını düzeltmek istermiş gibi.

Bir adam, saçları bembeyaz ve taranmamış. Mavi ve ince beyaz çizgili bir pijama giymiş üzerine. Ağzı akıyor. Pijamasının yaka kısmında kurumuş salyalar var. Yaka kenarı iyice beyazlamış. Elinde bir kitap var. Bir ağacın önündeki banka oturmuş ve derin bir okumaya dalmış. Ağzından yine bir sıvı salı-

nıyor, farkında değilmiş gibi ilgilenmiyor. Elindeki kitap Pablo Neruda'nın şiirleri. Geçmişini merak ediyorum.

Biraz ileride orta yaşlı bir kadın duruyor. Oldukça çirkin görünüyor. Üzeri de pek temiz sayılmaz. Yüzünde kızgın bir ifade var. Sürekli konuşuyor kısık sesle. Ne söylediği pek anlaşılmıyor ama arada küfürler ve beddualar duyuluyor. Aldatılmış ve kızgın gibi duruyor. Ama öfkesi o kadar taze ki, sanki olay on dakika önce yaşanmış gibi. Kendini yiyip bitiriyor. Nasıl böyle olabilir bir insan? Acaba sürekli böyle mi?

Birbirlerine ne kadar çok benziyor insanlar!

Aynı kabilede yaşamışçasına benziyorlar.

Aniden yükselen bir çığlık sinir bozucu sessizliği dağıtıyor. Etrafa tedirginlik saçıyor. Buradaki sessizlik insana huzur verici cinsten bir sessizlik değil. Tam anlamıyla sinir bozucu bir sessizlik. Başımıza kötü bir şey gelecek ve hiç kimse bundan bahsetmiyor gibi. Mukadder bir sonu bilmezlikten geliyorlarmış gibi.

– Bu nedir?

– Mektup doktor bey.

– Kim gönderdi bunu.

– Geçen gün gelen hasta var ya o!

– Hangisi radyocu olan mı?

– Evet o.

– Tamam sağol...

Sevgili Doktor,

Beni rencide ettiniz. Ve ben açıkçası bunu sizden beklemiyordum, insanlara hasta olduğumu söylüyorsunuz. Onlarla konuşmaya çalıştım fakat hiçbiri dinlemedi. Tam konuşmaya başlarken acele laflar edip gitmeleri gerektiğini söylüyorlar. Sanırım size daha çok inanıyorlar. Önemsiyorlar da üstelik. Bir defasında şizofren dediğinizi duydum. Sonra anlayamadığım bir sürü şey. Siz anlattıkça, onlar kafalarını sallıyorlar. Sınıfta ön sıralardaki çocuklar gibi.

Kahretsin!..

Haklı olamazlar. Onlara nasıl zarar verebilirim. Onlar yaşamıyor doktor! Türkü söylediklerini duymadım inanabiliyor musun? Âşık olmuyorlar, uykusuz geçirdikleri bir tek gece yok.

Tanrı'yı bu şehirde istemiyorlar.

Bu arada iş için gönderdiğim başvuru formlarına referans olarak, IRA, ETA, HAMAS yazmamı garip karşıladınız. Ben akşam çayımı bazen Bask'ta, bazen Şili'de, Somali'de, Iskoçya'da içiyorum. Bunun adı dostluktur doktor.

Sınırlar yürümesini bilmeyenler içindir.

Kabul, bunlar gibi iyi vatandaş olamadım. Ama siz bürokrasi kuyruklarının mutsuz kölelerisiniz.

Zavallılar! Şimdi yerlerinizi değiştirin, Yeni oyunlara hazırlanın.

Geveze tanrılarınız yeni bir perde istiyor.

Sizi elimde simitle izleyeceğim. Gazoz içeceğim koşuşturmalarınıza. Seçmeme hakkınız aklınızdan bile geçmeyecek.

Evet bayım, bazı şeyleri anlayamadığım doğru...

Haftanın üç günü, iş dönüşü uğrayıp kuaförden aldığınız karınızın yanında duran, avlanmayı, sürü beklemeyi becerememeyen şu küçük tüylü yaratığı niçin yanınızda tuttuğunuzu anlamıyorum örneğin. Bir gecelik aşkın, kirli şehvetin, sarhoş sevişmelerin genç kızların rahimlerine bıraktığı ceninlerin, yaşlı bir kokananın kırışık cildine sürülmesini anlamıyorum. Tayland'lı sekiz yaşındaki yoksul köylü kızların kasıklarındaki Batılı sancıyı anlamıyorum. Ağızlarında Tanrı sözleri, emek sömürücüsü, ucuz işgücü avcısı insanların Tanrı'yı mali danışman olarak görmelerini de anlamıyorum. Ve bunları anlamadığım her gün büyük şölene biraz daha yaklaşıyoruz. Apaçiler'in, Güney Afrikalıların, Harlemli zencilerin, Lübnan ve Peru'lu gerillaların katılacağı devrim şölenine.

O gün orada olacaksınız doktor. Avuçlarınız terleyecek, saygıyla titreyeceksiniz. Ezilmiş halkların ağırbaşlı düğün coşkusunu göreceksiniz.

Sizi reddediyorum doktor!

Hakkımda hiçbir yargıda bulunma hakkına sahip değilsiniz. Akademik kariyeriniz değil, yüreğiniz yetmiyor. Kıçınızı serdiğiniz o deri koltuğunuzu ve bağıl değerlerini reddediyorum. Hayatı tanımlamaya ilişkin ortaya koyduğunuz ekonomik temelli yaklaşımların tümünü reddediyorum.

Kapital ahlâk kahrolsun!

Geride kalanları beklemeliyiz doktor, düşenleri kaldırmak zorundayız. Banka mevduatlarına hapsedilmiş umutlar ancak ihanettir.

Biz varlığımızı armağan paketlerine koyanlarız. Düşünsenize, küçücükken anlamadığımız yeminler savurup, varlığımızı varlığınıza, Türk varlığına armağan ettik. Ağabeylerimize, efendilerimize, vakıflara, derneklere, sonra bütün kente.

Tüketildik bayım, çarçur edildik. Film izlerken yenilen patlamış mısırlar gibi.

Şimdi reddediyoruz.

Sahte kutsalları, kudurgan şehvetleri.

Ben bir iç tehdidim doktor, dış ülke parmağıyım, birlik ve beraberliğe en çok ihtiyacınız olduğu dönemde ortaya çıkan belayım, fitneyim. Artık kâbusunuzum doktor. Arabanıza üşüşen selpakçı çocuğum, büronuza gelen, leş gibi ter kokan işçiyim, mahallenize nereden dadandığı belli olmayan deliyim.

Bir gün buradan çıkacağım. Yüz yüze geleceğiz. Bakışlarınızı kaçıracaksınız. Adımlarınızı hızlandıracaksınız. Ben size alaylı bir gülümsemeyle bakacağım. Sizi umursamayacağım, denildiğinizi fark edeceksiniz.

Şimdilik bu kadar, yine yazacağım. Meryem'in oğlu İsa geldi. Sanırım şoktan yeni çıkmış, çok sessiz.

Hoşçakalın bayım.

Beni unutmayın.

Saat geriye dönüyor...

'Ben Tanrı'nın devletin başına musallat ettiği bir at sineğiyim, her gün, her yerde sizi dürtüyor, kandırıyor, azarlıyorum; peşinizi bırakmıyorum. Benim gibi bir kimseyi kolay kolay bulamayacaksınız. Onun için size kendinizi benden yoksundurmamanızı tavsiye ederim.'

Sokrates

– Artık bırak beni lütfen. Her yerde karşıma çıkıyorsun. Biraz nefes almak istiyorum anladın mı?..

– Bana bak, ben senden başkası değilim, sen de bunu anla artık. Her tökezleyişinde bana bağırmandan da bıktım üstelik. Bak oğlum, kendinden kaçamazsın!..

– Yalan söylüyorsun!.. Benimle bir ilgin yok, bu doğru değil...

– Ne diyorsun? Kendini bildin bileli ben de varım. Aslında ben veya sen, aynıyız. Hem...

– Hayır! Benliğime ait hiçbir iz taşımıyorsun.

– Buna kendin bile inanmıyorsun değil mi?

– Bana asla kabul etmeyeceğim şeyler söylüyorsun ve ben bundan bıktım.

– Aklın kalbine ihanet ediyor dostum. Sen de bunun farkındasın...

Sahiden doğru söylüyor olabilir mi?

Kendimden mi kaçmaya çalışıyorum? Kendimi bildim bileli benimle, ne kadar zaman oldu acaba?

Yo hayır. Doğru olamaz. Bana öyle şeyler fısıldıyor ki, asla bunları düşünüyor olamam. Kahretsin! Kafama silah dayamadı ya...

– Sen zavallının birisin... kendi yaşamını üstlenemeyecek kadar zavallısın. Neden korkuyorsun ha? Bu, bedeninin zihninle gerçekleştirdiği ortak bir ihanet ve sen suç ortağı arıyorsun. Beni suçla bakalım, sana kim inanacak?..

Doğru söylüyor kimse inanmaz sanırım. Bilinçaltımın ürettiği bir şeytan belki de...

Bana sürekli öfkeden söz ediyor. İnsanlardan intikam almaktan..

– Sürekli aynı şeyleri hatırlatıp durma. Artık unutmak istiyorum.

– Bunu ben mi yapıyorum? Bana bak ben senin zihnini avuçlarımda tutmuyorum tamam mı? Bunlar senin beyninin ıssız sokaklarında sürekli dolaşıyor hiç unutmadın ki...

Yorgunum ve unutmak istiyorum. Bir zamanlar direncimi arttırıyorlardı. Şimdi ise tüketiyorlar beni. Bunları unutmanın ihanet olacağını düşünüyordum. Şimdi unutmak için her şeyi deniyorum. Yaşadıklarımdan öğrendiklerimle kalmak istiyorum. Yürüdüğüm sokaklarda peşimden gelen ayak seslerinin geçmişimden kopup gelen adımlar olduğunu düşünmek yorucu. Sürekli geriye dönüp bakmak. Karşılaştığın her yüzün geçmişten gelen bir yüz olduğu sanıları. Vitrinlerde eskiden kalma fotoğraflar, billboardlarda tiksinti verici hayat iksirleri. Bu şehirde herşeyle önceden karşılaşmış gibi hissediyorum kendimi. Sokaklar ne kadar da birbirine benziyor, insanlar yüzüme bakmamaya çalışıyorlar yanımdan geçerlerken. Beni tanımıyormuş gibi davranıyorlar, oysa daha önce hepsiyle tek tek karşılaştım. Bakışlarından tanıyorum onları. Güvensiz yürüyüşlerinden, dü-

zensiz nefes alışlarından, gözlerini birbirlerinden kaçırışlarından, susuşlarından ve omurgalarından tanıyorum. Her zaman eğik oldular...

Geçmiş zaman izleri boynuma dolanıyor.

Freud!..

– Düş yakamdan, doğru söylüyor olamazsın.

Olmamalısın!..

Çalınmış bir hayatın peşine düştüm aslında. Onu en son şehrin hangi sokağında bıraktığımı hatırlamaya çalışıyorum. Gazetelerin üçüncü sayfalarında geziniyorum bazen.

Allah'ım annemi ve aklımı koru lütfen...

Bir radyo istasyonunda gecenin başladığı saatler...

'Sizler!!!

Yaşamı sözcüklerde boğanlar, hayat yoksulları.

Aşksızlıktan ölenler, ciddiyetten ölenler, standart yaşam budalaları...

Allah kadar cezalandırıcı olduklarını düşünenler, cenneti etiketleyenler, cehennem reklamcıları..

Sensualistler, dualistler, optimistler, pesimistler, pragmatistler, fonksiyonalistler, pozitivistler, marksistler, satanistler, Müslümcüler, Orhancılar..

Sizler!!!

Eşcinseller, feministler, yeşil dünya veletleri.....'

– Neden sustun, devam et hadi.

– Sizi gebe bir gecenin doğum sancıları arasında selamlıyorum. Gece evinize bir azize ya da bir fahişe gibi sokulacaktır. Belki de bazılarınız azize kılığına girmiş bir fahişeye kutsal sözcüklerle boyun eğecek. Dudaklarının kıpırdamasına aldanmayın! Dua değil, şehvet dökülüyor ağzından.

Hadım edilmiş kelimelerden evlatlar umuyorsunuz.

Yalnız kalacaksınız...

– Hadi onlardan nefret ettiğini söyle artık.

– Hayır, nefret etmiyorum.

– Ediyorsun.

Hayatın kendini tanıttığı saatler...

'Tanık durumu beni hep tiksindirmiştir. Olaya katılmazsam ben neyim ki? Var olmak için katılmaya ihtiyacım var.'

A. S. Exupery

Çocukluğumu pek hatırlamıyorum ama onunla o zamanlar tanıştım galiba. İlk ne zaman karşılaştığımızı kesin olarak bilmiyorum. Ama o dönemleri çok sık hatırlatıyor. Benim için önemli olmalı. Her söze başladığında çocukluğumdan başlıyor. Beni en çok o dönemleri kullanarak tehdit ediyor.

.....

Okullar yaz tatiline girmişti. İlkokul üçüncü sınıfı bitirmiştim o yıl. Metin'le beraber çıktık mahalleden, Gedikpaşa'da çalıştığı iş yerinin karşısında bir yerde iş bulmuştu bana. Fatih'ten yürüyerek yola koyulduk. Yarım ekmeğe peynir koyup sarmıştı annem. Ben en çok peynir mi yerdim o zamanlar? Neden o kadar zayıftım?

Metin'in iri göbekli ustası Çiko; bir arkadaşına gönderdi beni. İlk işime başladım böylece. Ustam (ismini hatırlasam yazacaktım), genç bir kalfa (onun da ismini hatırlamıyorum) ve ben. Küçük bir saya atölyesi. Yani ayakkabının üst kısmını taban takılmaya hazır hale getiriyorduk. İlaç sürüp yapıştırıyorduk ve dikiliyordu deriler. Zenne çalışıyorduk ve sık sık dışarı deri parçalarını tıraşlamaya götürüyordum. Ustam hayatımda gördüğüm en kırmızı suratlı adamdı. Çok fazla konyak içtiğinden olsa gerek, şişko ve kırmızı bir surat.

'Okula gidiyor musun?' diye sormuştu ilk gün. 'Hayır' dedim, 'ilkokulu bitirdim artık devam etmeyeceğim.'

Yalan söylemeye mecburdum, çünkü çırak yetiştirmek için yazlık eleman almıyorlardı. Bu çocuklar okula devam ettikleri için tam yetişme aşamasında gidiyorlardı. Üçüncü sınıfı bitirdiğim halde yalan söyledim ve işe girebildim.

İşe girdikten hemen sonra eski bir pantolonumu iş pantolonu olarak kullanmaya başladım. Herkesin böyle bir iş pantolonu vardı ve bacak kısmının ön yüzünde sürekli solüsyonlu ellerini sürdükleri için kalın ve katı bir tabaka oluşmuştu. Gedikpaşa'da yolda yürüyen bir kunduracıyı ya da sayacıyı pantolonunun önündeki bu tabakadan anlayabilirdiniz. Ertesi gün pantolonuma bir sürü solüsyon sürdüm. Böylece uzun süredir bu işi yapıyor olduğum imajı veriyordu.

İşhanının hemen karşısında bodrum katında aşağıya doğru merdivenlerin indiği bir esnaf lokantası vardı. Yaşlı bir kadın çalışıyordu. Esnaf lokantalarında en çok tüketilen şey herhalde ekmektir. Öğle paydosunda bir sürü işçi, kalfa buralara doluşur, birkaç tabak yemeğin yanında bir sürü ekmek yerlerdi. Çok kişi sığsın diye masanın etrafına küçük küçük tabureler konurdu bu tip lokantalarda. Bol kepçe esnaf lokantaları! Tanımadığı bir sürü adamla omuz omuza yemek yemek zorunda kalır insan. Aslında o kadar da yabancı sayılmazsınızdır. Benzer hayatların aktörleri gibi. Her şeyi ekmekle yemek alışkanlığım o günlerden kalma. Yaşlı kadın bir çorbayla yaklaşık bir ekmek yememize ses çıkarmazdı. Zira bu işin tabiatı böyleydi. Patates kızartmasını ekmeksiz yiyenlere de çok şaşırıyorum. Bir de bu lokantalarda peçete verine sarı saman kağıt kullanılırdı ve tabii ki elleri kurutmazdı. Bol kepçe esnaf lokantaları. Evden ekmek arası bir şeyler getirmediğim her gün istisnasız, içine bol acı katılmış mercimek çorbasının yanında bir ekmek yedim.

Aradan uzun yıllar geçtikten sonra bu tip bir lokantaya Malta'da gidiyordum. Genellikle öğrenciler takılırdı ve yine bir grup kadın işletirdi. Herkes daha ucuz olsun diye az porsiyon söylerdi. Ama kadınlar az desen de çok verirlerdi. Bir öğrenciye bundan büyük hizmet olmazdı herhalde.

Sonraları her yaz başka bir ustaya yalan söyledim. Galiba ben en çok yazın yalan söyledim. Üç ya da dört yaz daha Gedikpaşa'nın farklı hanlarında saya atölyelerinde işe girmiştim. Her seferinde beşi bitirmiş bir daha okula gitmeyecektim.

Sayacılıkta öğrendiğim ilk şey, çalışırken dirseklerimi masanın üzerine koymamam gerektiğiydi. Başlangıç zamanlarında dirseklerimi masanın üzerine koyduğum için çok fırça yedim, sonraları öğrendim. Bu duruş insanı tembelliğe itiyor sanırım. Çalışma hızını yavaşlatıyordu.

Bir de yazın hep karnım ağrırdı nedense. Annem işe hazırlarken, karnımın ağrıdığını söylerdim ve gitmemek için elimden geleni yapardım. En çok söylediğim yalan karnımın ağrıdığı yalanıydı.

Yoksa sahiden de karnım çok sık ağrır mıydı?

Beni neden işe gönderiyorlardı?

Bazı sabahlar annemin fark etmemem gereken gözyaşlarını fark ederdim. Yarım ekmek arası peynirle gözyaşları dolardı sefertasıma.

Ferruh ve Feridun adında iki ustamla çalıştım bir yaz boyunca. Rakı içmeyi oldukça severlerdi ve galiba onlara da yalanlar söylüyordum. Rakılar içilmeye başlandığında kokunun midemi bulandırdığını söyleyip dışarı kaçıyordum, sonra Beyazıt'a tur atmaya.

Akşam paydostan sonra Beyazıt'tan Fatih'e dönerken otobüse bilet yerine kağıt atmak fikrini Metin'in ağabeyi Murat'tan öğrendim. Gerçi her zaman otobüse binmezdim Vezneciler'den yürümenin de ayrı bir zevki vardı. Bir gün aynı yolda

hayatımın ilk kitap hediyesini aldım. İki adam yolda kitap okuyup okumayacağımı sordular, evet cevabını verince ilk kitabıma sahip oldum; Halid Bin Velid. Kitabı kaç kez okuduğumu hatırlamıyorum ama yirmiden fazla olduğunu biliyorum.

O zamanlar, çok sonraları makalelerde okuduğum sosyal güvencesi olmayan ve ucuz işgücü olarak zor şartlarda çalıştırılan çocukların arasında yaşıyordum. Çocuk tüccarlarına ve emek sömürücülerine küfretmeyi sonradan öğrendim.

Sayacılıktan sonra konfeksiyon atölyesi zamanları geldi. Müslüm baba ve Orhan ağabeyle tanışma zamanları, işçiliğin manifestosu yazılacaksa onları anmadan yazmamalıyız bu ülkede. İşçi sınıfına ait bütün reel çözümlemelerde onların adları olmalı. Aydınlardan daha önemli işlevler sürdürdüler ne de olsa.

Konfeksiyon atölyesinde çalışan kızların iş çıkış saatleri uzun sürer. Aynanın karşısında elbiselerine takılan iplikleri temizleme bir gelin hassasiyetini beraberinde taşır. Üzerinde tek bir parça iplik kalmamalı konfeksiyoncu kızların. Bilinmemeli atölyede çalıştıkları. Arabesk tutkularla örülü aşk hikayelerine iplik bulaştırmaz atölyeci kızlar. Pek çoğu sefer tası da taşımazlar. Sahi ne yerlerdi çoğu zaman? Duvara astıkları posterlerin içinden bir başka atölyede çalışan, taşralı bir gencin çalıntı sözlerle ifade ettiği aşklar düşer avuçlarına.

Yeryüzünde konfeksiyoncu kızların aşklarından daha büyük aşk yoktur bana kalırsa.

Bir de o dönemde, güzel kızları patronları taciz eder miydi?..

Böyle şeyler çalışanların kulağına sık sık gelirdi. Bazen kan dökülürdü kumaşların üzerine. Bazen genç kızların utancı, üzerlerinde dolaşan kıllı elleri gizlerdi, yüzlerinde gezinen aşksız dudakları.

Aslında utanç her şeyi gizleyebilirdi.

Siyah gözlüklü gazeteci kadınların sağır kaldıkları dünyanın, ateşi değerdi bazen kızların üzerine.

O zamanlarda emekten övünç duymayı öğrenememiştik. Aynaların karşısında bir utancın izlerini silmeye çalışırcasına törensel bir dikkat taşırdı atölyeciler.

Bir gün öğleye doğruydu galiba. Kocaman, top top kumaşları Unkapanı İMÇ bloklarındaki atölyeye taşıyordum. Havanın yakıcı sıcaklığı oldukça terletiyordu. Koca top kumaşı sırtlamış zorlukla götürmeye çalışırken birden onunla karşılaştım. Ortaokuldaydım o sıralar ve tarih öğretmenim Esma Hanım'la yüz yüze geldim.

Allah'ım beni yerin dibine geçir!..

Oldukça şaşkın ve üzüntülü bir ifadeyle önce hatırımı sonra yorulup yorulmadığımı sordu. Yaz yalanlarımdan birini de ona hediye ettim.

'Hayır hocam hiç yorulmuyorum. Zaten öylesine çalışıyorum, vakit geçsin diye...'

Konfeksiyon atölyesinin çocuk çırakları, şiddeti olağanlaştırmış ruh yapılarının deneme tahtasına dönüyordu. Ustadan yenen tokatlar, işi öğrenmenin doğal gerekliliklerinden sayılıyordu. Yediğim tokatların tesellisi hep böyleydi.

Geceleri çalışmak olgusuyla tanışmak için yeterli yaşa gelmiştim artık. İki gün boyunca, iki saat uykuyla çalışmanın yorgunluğunu henüz atıp atmadığımı bilmiyordum ve işçi sağlığı üzerine tek bir makale dahi okumamıştım zaten...

Bir yaz Alaattin abinin yanında çalışıyordum. Külotlu çorap atölyesiydi burası. İki ya da üç yaz çalıştım. Külotlu çorapçıda çalıştığımı kimseye söyleyemiyordum, dalga geçerler korkusuyla.

Çuvalların üzerinde uyumanın sandığım kadar kötü olmadığını da bu sıralarda öğrendim. İçtiğimiz çayların parasını

ödeyemediğimiz için, boş çay bardaklar da bu çuvalların arasına gizleniyordu ve sonra çıkışta çöp tenekelerine tabii ki...

Ellerini makineye kaptırmak çok olağan kazalardan birisiydi atölyede. 'Ellerinize dikkat edin makineye kaptırmayın!' diye uyarırdı ustalar.

Ellerinizi makineye kaptırmayın.

Ruhunuzu da makineye kaptırmayın.

Çocuklara dikkat edin, onları da kaptırmayın makinelere.

Yaz aylarından nefret ediyorum...

Aynı radyo istasyonunda, aynı gece...

'Biraz zaman geçsin her şeyi unutacaksın. Biraz zaman geçsin her şey seni unutacak.'

M. Aurelius

– Hadi doğruyu söyle mikrofon açık, yaz aylarından değil, onlardan nefret ediyorsun.

– '.....'

– Sana söylüyorum oğlum bu fırsatı kaçırma söyleyebilirsin ve buna hakkın var.

– '.....'

Yüzüm eskiyor...

Bakışlarımda gitgide solan bir yaşam var. Siyah-beyaz bir fotoğrafın kırışıklıkları değiyor yüzüme. Savaşı senin saçlarında kaybettim. Şeytan alınyazımdan ganimet topluyor şimdi.

Arsız bir rüya sırrımı yayıyor sokaklara.

Ayıplanıyorum.

Vücudum günah renginde, anılarımdan soyundum.

Şimdi çırılçıplağım.

Yürüdüğüm sokakları, arka balkonumuzu, oynadığım oyunları reddediyorum. Her şeyi, hepsini reddediyorum. Benim diyebileceğim kadar sahici olan ne varsa. Şimdi çırılçıplağım, yüzünün gecekondularında geziyorum, gözlerine iniyorum bazen, ifşa edilmiş bir yaşam, talan edilmiş bir alın yazım var sadece.

Yüzüm eskiyor.

***

– Hayır onlardan nefret etmiyorum, şimdi beni yalnız bırak, lütfen!

– Tanrım olamaz! Sen ne hissettiğinin farkında değilsin. Güven bana seni hiç yalnız bırakmadım.

***

Gecenin bir vaktinde, bir radyo istasyonunda avuçlarıma doldurduğum kelimelerden hayat izleri arıyorum. Tanımadığım sesler değiyor yüzüme, eskitiyoruz birbirimizi ve bir sözcüğün uğruna gözlerimizi feda ediyoruz. Firari düşlerin gettosu oluyor gece. Kurumsal kimliklerin, kutsallaştırılmış sıfatların zorbalığından kaçıyor savunmasız insanlar. Yamyam tanrıların dişlerinde kalıyor yaşlılar. Yoksulların türküsünü Zerdüşt söylüyor.

Gözlerini, yüzümün en karanlık yerlerinde gizliyorum. Kimsenin görmediği çizgilerde. Ettiğim her duanın ardından ellerimi gözlerinin üzerine sürüyorum.

Yağmur damlaları düşüyor yüzüme.

Senin gözlerine... Gözyaşı oluyor.

İçimde gelecek zamanların korkusu var. Ürkek bakıyorum saatlere. Vakit sende duruyor.

Varsayalım ki ölmüşsün.

Varsayalım ki yaşıyorsun.

Ne fark eder?

Ne fark eder ki, yaşamla ölümün arasındaki tüm perdelerin kalktığı bir yerde?

Melekler peşi sıra odama doluşuyor. Konuşmaya cesareti yok hiçbirinin. Sözcükler sükûta düşüyor. Cızırtılı radyodan ölümü söylüyor eski bir türkü. Yaşam, kimsenin aralamadığı bir kapının ardında kalıyor.

Duvarlar soğuk elleriyle omuzlarımı tutuyor.

Saat duruyor, kalem eskiyor. Çirkin bir kıza somurtuyor zaman.

Gözlerin yüzümden düşüyor.

***

Fırsatını yakalamışken söylemeliydin.

– Ne nefreti ya..

– Sen salaksın oğlum! Nasıl biliyorsan öyle yap, git göm kendini. Hadi git... harbiden salaksın.

Gri pantolonu ve lacivert ceketi iki beden büyük aldığımız saatlerdi...

İlk ben âşık oldum bizim çocuklar arasında.

Annemi, memleketi, evimi özlemeden uykusuz geçirdiğim ilk geceydi. Ürkek duyguların gelgitleriyle geçirdiğim bitimsiz bir geceydi. Yüzünü ilk gördüğüm andan beri peşimi bırakmayan içine günahın sindiği heyecan.

Sabahları önce ben kalkmaya başladım.

Kısacık saçlarımın uzaması için her sabah içtenlikli dualar ettim. Saçların üç numara kesilmesinin totaliterliğini hiç unutmadım o günden sonra.. Arka cebimde niye taşıyorsam bilmem, hiç yanımdan eksik etmediğim tarağım ve olur ki bir gün buluşursak, boynuma takacağım isminin baş harfinin yazdığı kolyem. Acaba ucuz bir şey olduğu o kadar belli oluyor muydu? Okula gittiğin durağın önünde, bir o yana bir bu yana yürümelerim başlardı sonra. Ve kan ter içinde geri dönüşüm.

İlk sigaram ciğerlerime doluştuğunda seni düşünüyordum.

Uzun etekler giymeye başlamışsın mesela, belki de başörtüsü bile. Anneme gidiyoruz. Ezan sesiyle birlikte, sigara dumanıyla yolculuyordum hayalini, yatakhanenin arka bahçesinde.

İlk kot pantolon giyen bendim, bizim çocuklar arasında.

Yemeden içmeden aldığım biriktirdiğim parayla satın aldığım kot pantolonu, bir devrim isyanını taşır gibi giydim üzerime. İki beden bol, koyu gri kumaş pantolonların, lacivert süeterlerin arasında, serseri adımlarımı çoğaltıyordum. Haftasonunda uzun kararsızlıkların arasında giriverdim senin gittiğin

kafeye. Uzlaşmacılığın ve sapmanın ahlaki değerlere aykırılığı üzerine sloganları defterimin sayfa aralarında kaybettim. Capuccino içmedim, belki içkidir, belki günahtır diye. Yanındakilerden biri olsaydım, sınıfındakilerden, okulundakilerden, hiç olmasa her sabah aynı otobüse binenlerden biri. Örtünmek hiç aklına geliyor mudur acaba?

İlk günahkâr ben oldum, bizim çocukların arasında.

Senin gözlerindeki kuyulara yuvarlandım, ateş senin saçlarındı. Beni fark etmediğin her gün bir yanım daha sancıyordu. Belki de gözlerine bakmanın günahıydı, kurduğum hayallerin bedeliydi üzerimde gezinen suzinak hüzünler.

İlk ben âşık oldum, bizim çocuklar arasında,

İlk günah benimdi...

Arka arkaya fotoğraflarla doluyor beynim. Bunları en gerilere itmiştim. Bu kez üzerime sıkı geliyor. Öldürücü darbeyi vurmaya mı hazırlanıyor acaba? Hayır, bunu başaramayacak. Buna izin vermemeliyim. Sürekli haklılık paylarını güçlendirmeye çalışıyor. Saklamalıyım, genlerde tutmalıyım, zihnimin ıssız sokaklarına itmeliyim bütün bunları.

Aynı radyo istasyonunda programın sürdüğü saatler...

'Birbirimize tutundukça bıçakların ağzı kapanacak.'
N. Pakdil

'Hayatı çoktan seçmeli sorular gibi algılıyorsun. Oysa sandığın kadar çok değil seçenekler. Yalnızca iki şıktan söz edebilirsin. Ve bu ikisi birbirini reddetmiyor. Sen ve Tanrı...

Diğer şıklar senin varlık alanına kattığın şeyler. Kaybettiğin hiçbir şeye ağlamanın anlamı yok anlıyor musun? Sevdiğin kadını sokaktaki kadınlardan ayıran anlamı sen ona kattın. Olmasa da bir şey değişmeyecek. Hayatı kalabalıklaştırdıkça içinde kayboluyorsun. Kendi kalabalıklarının arasında kutsallarını yitirdin.

Bugün yaşamak için güzel bir gün...

Hayatını kalabalıklaştırdıkça ölümü içinden çıkılmaz bir hale dönüştürüyorsun. 'Sevgilim hayat' palavralarını bırak artık. Ona çoğu zaman bir fahişe gibi davranıyorsun. Onu aldatıyorsun hâlâ. Şimdi düşkün bir kadın gibi, hayat arka sokaklarda dolaşıyor.

Hayatı, bir kitabı okur gibi geriye yaslanıp okuyamazsın. Direniş ayakta filizlenir, yürüyüştür ayakta kalmanın besini. Geçiştirilmiş bir yaşamın, zayıf kalmış kalbini taşıyorsun.'

– Sen kendini ne sanıyorsun?

– Bir şey sandığım falan yok.

– Hiç de öyle davranmıyorsun.

– Nasıl davranıyorum?

– Biraz şey.

– Ne?

– Neyse bana bak, o otobüste kendinle karşılaştığın günü hatırlıyor musun?

– Hayır... hem lafı değiştirme..

– Otobüsteydin... Bostancı otobüsü...

– '???'

– Nasıl hatırlamazsın? Benim hiç aklımdan çıkmayan bir gündür. Sen de unutmuş olamazsın.

Lanet olsun! Hatırladım tabii ki.

Bostancı Mecidiyeköy otobüsünün en arkasında ayakta duruyordum ve arkadan gelen arabalara bakıyordum. Vakit öğlene yaklaşıyordu ve trafik sıkışık sayılırdı. O sırada bir kadın ve bir genç bindi otobüse. Kısa sarı saçlı ve iyi giyimli, orta yaşın üzerinde bir kadın, yanında benim yaşlarımda, saçları ve gözleri bana benzeyen, benim boyumda bir genç adamla arkaya doğru yürümeye başladı. Ağır ağır yürüyordu genç. Kadın kollarına girmişti. Yanıma yaklaştılar ve gencin ellerini, otobüsün arka camının önündeki demirlere tutuşturdu kadın. Sonra gencin arkasından, kollarını koltuk altından geçirerek o da demirleri sıkıca kavradı. Kadının boyu daha kısa olduğundan güçlük çekiyordu tutunmakta. Sürekli ileri, bakıyordu genç adam ve hiç konuşmuyordu. Ellerinde demirleri tutacak güç yoktu.

Ben hayata tutunmakta güçlük çekiyordum.

Kadın başını sırtına dayadı gencin ve içtenlikli bir öpücük kondurdu. İleriye doğru bakıyordu çocuk ve hiçbir tepki göstermiyordu. Soluk ve ifadesiz bakışlarla, hayata umarsız duruyordu.

Ben, benzerimin bakışlarında kayboluyordum.

Otobüs savrulunca kadın güçlükle tutuyordu genç çocuğu.

Ben hayatta tökezliyordum.

Yer değiştiriyorduk benzerimle. O ben oluyordu, ben o oluyordum.

Parmaklarımız gevşiyordu. Aşkı ve duayı tutamıyorduk.

Otobüste her şey yok olmuştu ve ben özürlü gençle var oluşumu paylaşıyordum.

Acaba aklı yerinde mi?

Olup biten her şeye anlam yükleyebiliyor mu?

Allah'ım parmaklarına güç ver çocuğun...

Annesini koru lütfen, bakışlarına anlam ver, uzaklarda boğulmasını engelle!

***

Seni görmem gerekiyor anne.

Önce ellerimi tut. Sonra senden başka kimseler bilmesin burada olduğumu. Ne cevap ver çalan telefonlara, ne de çalınan kapıları aç. Fark etmesin hiç kimse evde olduğumuzu. Koyu bir sessizlikte gizleyelim varlığımızı.

Sen bana çocukken gizlendiğim odalardan bahset. Kaçtığım sokak köşelerini, uzun uzun arayışlarını, bulunca içtenlikli sarılışlarını anlat. Benimse gizlenmekten vazgeçmeyişlerimi. Ben sana gidemediğim ülkelerden söz edeyim. Rüyalarımda tam kaçarken bacaklarımın tonlarca ağırlaştığını, adım atamadığımı, yakalandığımı, terlediğimi anlatayım. Sen bütün rüyalarımı hayra yor.

Ellerini saçlarımın arasında gezdir. Gözlerimin üzerinde gezdir ellerini. Yaralarımın üzerinde gezdir, ellerin şifa olsun. Çocukken dizlerimde bir türlü geçmeyen, acı veren yaralarımın nasıl iyileştiğini anlat. Ben görünmeyen yaralarımı anlatayım.

Benim için kaygılan, acı çek, tedirgin ol, gözlerin dolsun...

Benim için yalan söyle, telaş et, ağla.

Ben sana pişmanlıklarımı anlatayım. Sen yargılamadan teselli et. Gözlerimi kaçırayım gözlerinden, utanayım. Ellerinle

tut yüzümü, gözlerini gözlerime çevir. Soluklarını hissedeyim yüzümde. Sesin dua olsun, yüzüme üfle.

Ellerimi tut, senden başkası bilmesin burada olduğumu. Her kapı çalmışında tedirgin olayım. Başımı göğsüne yasla, eskiden kalma bir türküye sığınalım.

Sen bana yol ol. Bütün tuzaklardan emin olayım.

Sen bana sabah ol. Bütün karanlıklardan emin olayım. Sen bana tövbe ol...

Bana yeniden gebe kal. Yeniden sancılar çek gece yarılarında. Beni yeniden doğur. Masumiyeti hatırlat. Günahlarımdan sıyrılayım.

Sen Meryem ol, ben İsa olayım.

Susayım doğar doğmaz, hiç konuşmayayım. Yıllar geçse de konuşmayayım. Sükûtum senin günahın olsun. Seni, benim yerime çarmıha gersinler. Korkularım tüketsin beni. Sana ihanet edeyim, sen yine de beni affet.

Ben gözlerimi gözlerinden kaçırayım. Sen ellerinle tut yüzümü gözlerimi gözlerine çevir. Utanayım utangaçlığım ölümüm olsun. Gözyaşı olalım ikimiz de.

Bana kaybettiklerimi buldur. Benim için dizdiğin tespih tanelerini anlat. Uğruna gözlerini verdiğin ince tığ işlerini. Birlikte sırtladığımız çuval dolusu kazak yakalarından kazandığımız paralarla bana aldığın fiyakalı spor ayakkabılarım, eşofmanlarımı anlat.

Ben sana, çalıştığım atölyelerde en çok seni özlediğimi anlatayım. Aldığım haftalıklara elimi bile sürmeden sana getirmek için koştuğumdan söz edeyim. Senin her söylediğine nasıl inandığımı anlatayım.

Bana geçmişi anlat ama zamandan merhametli ol bana.

Ellerini yüzümde gezdir.

Sen benim yaşamımın en bilge yüzüsün.

Beni yeniden doğur.

Saat radyo istasyonundaki programın kıyısında geziniyor hâlâ...

Tanrım! Hâlâ vakit geçmemiş, hiçbir şey söyleyecek durumda değilim. Beynim karıncalanıyor. Düşünemiyorum bile. Buradan çıkmalıyım.

Çıkmalıyım buradan...

Ağız dolusu susuyorum.

***

– Alo!..

– Gece sizi dinliyor...

– Merhaba.

– Merhaba. Neden gecenin bu saatinde radyo dinliyorsun?.

– Bilmem.,. galiba kendimi pek iyi hissetmiyorum. Yani herşey sarpa sarıyor. Boğulacak gibiyim. Konuşmak istiyorum biriyle. Bu yüzden seni aradım.

– Pekala anlatsana biraz, neler oldu?

– Aslında çok somut şeyler yok, şey... ben., ben herkesten nefret ediyorum. Kendi yüzüme bakacak halim bile yok.

– Ailenle aran nasıl, annen, baban?

Telefonun öteki ucundan hıçkırıklar yükseliyor.

– İyi misin, ne oldu?

– Kimse inanmıyor bana. Babam içtiğinde kendini kaybediyor, bazen... bazen odama girmeye çalışıyor... korkuyorum... yalan söylemiyorum... kaçmaya çalışıyorum... vuruyor.. elerini... ellerini...

Hıçkırıklar artıyor telefonun öteki tarafından.

Telefon birden kapanıyor.

Lanet olsun!..

Babası üvey mi, öz mü?

Allah'ım buna ne söylenebilir? Bir şeyler söylemem gerekli.

***

– Yaşamasının bir anlamı kalmadığını söyle ona.

– Git başımdan, bunu kullanma.

– Ama böyle düşünüyorsun.

Ne düşünmem gerektiğini bilmiyorum. Ağızlarından salyalar akan suratlar dolaşıyor zihnimde. Kahkahalar çınlıyor etrafımda.

***

– Eğer hâlâ oradaysan radyonun başındaysan beni dinle olmaz mı?

– Ne demeyi düşünüyorsun? Bundan sonra yaşamanın anlamı ne? Ona kötülük yapıyorsun.

– Yaşama anlam katan tek şey Allah'ın var olduğu gerçeğidir. Bize anlam katan da başka bir şey değildir. Şimdi tutunmak zamanı hayata, tırnaklarımızı hayata geçirmek zamanı. Yüzünü yere indirme, senin utancın değil yaşadıkların. Yarım kalan tüm hesapların ödeneceğine dair inancını diri tut. Allah seni annenden ve babandan daha çok sever.

Allah ellerini bırakmasın...

– Onun gibi daha çok kız olduğunu biliyorsun.

– Biliyorum.

– Ve her şeyin daha iyi olacağını düşünüyorsun öyle mi?
– Hayır...

***

Kazanıyor mu acaba?..

Hiçbir şeyin daha iyi olacağını düşünmüyorum. Buna çok sevindi. Bunu daha sık duymak istiyor. Nefretimin artması onu mutlu ediyor. Bu kızla konuşmam ona moral oldu. Bütün nefret teorilerine dayanak sağlıyor. Geleceğine ilişkin karanlık kurgularını güçlendiriyor.

Ama dua!..

Saat: bir günün notlarını düşerken...

'DE Kİ: 'sığınırım yükselen şafağın Rabbine, O'nun yarattıklarının şerrinden, ve bastıran zifiri karanlığın şerrinden, karanlık işlere düşkün tüm insanların şerrinden, ve kıskançlık duyduğunda kıskancın şerrinden.'

(Felak Suresi)

sabah...

Gözlerim acıyor anne. Açmasam olmaz mı?..

Vurdumduymaz bir güneşi sokak köpekleri uyandırıyor. Ellerindeki sigaraları, izmaritine kadar üflüyor işçiler. Parmak uçları sararmış. Elleri tütün kokuyor. Elleri emek kokuyor çirkin yüzlü adamların. Sonra gündelikçi kadınlar yağıyor sokaklara. Gündelikçi kadınlar sızıyor kirpiklerimden. Sefer taslarına yasak tutkular dolduruyor genç kızlar. Zengin hayaller öpüyor boyunlarından. Güneş şehvete dönüşüyor kimi zamanlar.

Sabah acımasız bir öfkeyle düşüyor kentin üzerine. Herkes hızlı adımlarla yürüyor. Geceden kalma düşler kokuşuyor çöplük kenarlarında. Çocuklarını okula gönderdikten sonra günahkâr bir uykuya dalıyor fahişeler.

Fabrika sirenleri çalıyor. Meksika'da madenlere iniyor işçiler. İrlanda sokakları öfkeli yürüyüşlerle doluyor.

Güneş emeğin evrensel gücünü selamlıyor.

öğle...

Sahi nasıldı saçlarının kokusu?..

Kalabalık sesler doluşurken beynime, birden saçlarının kokusunu düşünüyorum. Pat diye gözlerine düşüyorum.

Kahretsin!.. Saçlarının kokusunu hatırlamıyorum.

Sentetik duygular aşındırıyor kalbimi. Kent gitgide soluyor. Resmi kağıtlar itaat ve huzur telkin ediyor. Şehir herkesin hikayesini gizliyor şirket binalarında.

Hiç gereği yokken serseri bir rüzgâr saçlarını düşürüyor aklıma. En gösterişli caddelere atıyorum kendimi. Faydası yok.

Yaşamak bir çarmıh gibi ellerimi acıtıyor. Meryem'in masum soluklarını arıyorum tenha sokaklarda. Sarkık göğüslerinden zehir akıyor şehrin.

Tanrım korkunç!..

İki ile ikiyi her çarptığımızda dört ediyor.

gece...

Bu sesler nereden düştü odama?...

Sen benim en arsız düşlerimsin. Sen benim bir gece ansızın odama doluşan şehvetli bir rüzgârsın.

Beni kendine âşık etsen. Ben saçlarından kuş ölüleri toplasam. Sonra gece boyunca ıpıslak kelimeler dolsa odanın duvarlarına. Terli kelimeler yapışsa yüzümüze.

Yorulsak, kasıklarımız ağrısa... Uyusak sonra.

Gözlerimi açtığımda sen yanımda olmasan. Hiç garipsemesem. Öylece terk edip gitsen.

Otobüslerin camına başımı dayasam. Her durağa dikkatlice baksam, seni görebilir miyim diye. Hiç kimseye fark ettirmesem seni aradığımı.

Sonra seni hiç bulamasam. Gerçekten olup olmadığından kuşku duysam.

Gece ayakta kalmaktan korksam.

Sonra, sonra....

Hiç işte radyoda Eric Clapton çalıyor. 'Tears in heaven'

Sana kullanılmamış çocukluğumu bırakıyorum.

Üstü kalsın...

Saat gece programının ortasında duruyor hâlâ...

(gazetelerden)

' on iki yaşındaki çocuk iş bulamadığı için intihar etti. Mardin'den İstanbul'a gelen A.K...'

'dile benden ne dilersen...'

Mastercard

On iki yaşındaki çocukların iş bulabilmelerini diliyorum. On iki yaşındaki çocukların intihar edebilecekleri bir ip bulamamalarını diliyorum. On iki yaşındaki çocukların sokaklarda yürürken akıllarına ölüm düşmemesini diliyorum. On iki yaşındaki çocukların hayatı algılamaya başladıkları ilk anda tökezlememelerini diliyorum. On iki yaşındaki çocukların yalnızca yere düşen dondurmalarına, kirlenen pantolonlarına, kırılan bisikletlerine, yırtılan kitaplarına ağlamalarını diliyorum.

On iki yaşındaki çocuklar.

On iki yaş.

Çocuklar...

Ölüm...

İntihar..

***

Yeryüzü tanrılarının çocuk etlerini lezzetli bulduğunu hatırlıyorum. Taze çocuk etleri, henüz hayatın sertleştirmediği çocuk etleri.

Bir kredi kartından hayatı dilenme acısı sızlıyor kalbimde. On iki yaşındaki çocukların, var olma hakkını dilenme utancı, karartıyor yüzümü. Yamyam bir tanrının, yalancı merhamet telkinlerini taşıyor reklam panoları. Ne dilemem gerektiğini düşünüyorum saatlerdir. On iki yaşındaki çocuğun işsizlik intiharı sarıyor her tarafımı. Aklım savruluyor odanın duvarlarında.

Düşeceğim...

Ağlamalıyım...

Susuyorum...

Gebermenizi diliyorum, hepsi bu...

***

Ölümü Melahat'ten öğrendim ben. Sekiz yaşındaydım ve okulda yanımda oturuyordu Melahat. Bembeyaz solgun bir yüzü, kıvırcık saçları ve mavi gözleri vardı. O dönemde uzun süre okula gelmedi Melahat. Sonra tekrar geldi. Aradan bir süre geçtikten sonra tekrar gelmemeye başladı. Sonra ara daha da uzadı ve ben kıskanıyordum okula bu kadar az gelmesini. Artık bazen birkaç günlüğüne geliyordu okula.

Bir gün geldiğinde saçları dökülmüştü Melahat'in. Bir dahaki gelişinde kaşları da yoktu. Bir tek gözlerinin maviliği renk veriyordu yüzüne. Eskisi kadar oynamıyor, ağır hareket ediyordu.

Çabuk yoruluyordu ve annesi ayrılmıyordu yanımızdan.

Bir daha gelmedi Melahat.

Ben sekiz yaşındaydım ve ölüm Melahat demekti benim için.

Ben sekiz yaşındaydım ve ölüm solgun bir yüz, dökülmüş saçlar, mavi bir çift göz demekti.

Ben sekiz yaşındaydım ve ölüm, okula bir kez daha gelmemekti.

Her ölüm biraz Melahat'ti benim için. Her ölüm Melahat'a gönderilen selamdı belki de...

***

– Alo!..

– Konuşacak durumda değilim.

– Senden nefret ediyorum anladın mı, çok pisliksin!..

– '.....'

Pislik mi dedin? Zavallılığının acısını benden çıkarmaya çalışıyorsun. Zehirini bana kusup sonra hiçbir şey olmamış gibi devam edeceksin yaşamaya. Bu geceki bütün iç çekişlerin yarın kocaman bir hiçliğe boşaltacak kendini. Kendini rahatlatmak istiyorsun, hayatını meşrulaştırmak için birilerinin merhametini sömürmeye ihtiyacın var. Yalancı bir kafa sallayış seni mutlu edecek. Dua etmek gibi bir derdin de yok. Ruhunu hafifletmeye çalışıyorsun. Bir rahiple konuşma olanağın olmadığı için asla göremeyeceğin bir radyocuya anlatıyorsun kendini. Yargılanmak seni mutlu edecek ama adın bile doğru değil, sanal bir kimliğe kusacağız birlikte, sen temizlenmiş olacaksın. Ne statün zarar görecek ne de yarına ilişkin kurguladığın kutsallarının arasına girmiş günahların.

Yanacağız anlıyor musun. Estetik bir cehennem kuruyoruz cümlelerimizle. Kendi cehennemimizin mimarları olacağız. Gömleğin ön taraftan yırtıldığı halde sen arka tarafından yırtıldığını iddia ediyorsun.

– Beni dinlemek zorundasın, bunun için oradasın.

– '.....'

Sen konuşmayı bilmiyorsun. Ağzından ölü kelimeler düşüyor. Hayatta olduğunu, hayat sahibi olduğunu nasıl ispat ede-

ceksin? Sen hormonlu çocuklardansın. Okuduğun kitaplardan, gittiğin kolejden, dinlediğin radyolardan, ablalarından, takıldığın kafelerden, hangi cehennemden bilmiyorum ama hormonlar kanına bulaşmış bir kere.

En son hangi acı seni uykusuz bıraktı, en son hangi coğrafyaya gözyaşı döktün, en son hangi cümle beynini darmadağın edercesine odanın duvarlarında yankılandı, söylesene? Yüz soruda hayatı öğreten kitaplarla ahkâm kesiyorsun ortalıkta. Aptal şarkı sözlerinden aşkı öğrenme hevesindesin. Sen hormonlu çocuklardansın anladın mı? Bilincini dengeli beslemeyi bilmiyorsun.

Komplekslerin ve utancın öldürecek seni. Her gün bir yerde gevezelik edip, yüce insanlık idealine ait söylevler veren baban dinlesin seni. Başkalarına kitap kurgularıyla asla yaşanamayacak modeller sunup kendi evine sağır kalan zavallı baban dinlesin seni.

Ucuz zevklerini kutsayarak kendini ispat etme çabasındasın ama küçücük beynin Buscaglia'dan öteye geçmiyor.

– Allah kahretsin konuşsana!

– '.....'

***

– Aklından geçenler harikaydı oğlum, neden ona söylemedin. Hak etmişti.

– Ona haksızlık ediyor olabilirdim. Onu tanımıyorum ama konuşmak istemedim işte ne bileyim...

– Bana hak vereceksin bir gün. Ortada bir cinayet var ve onların hepsi suç ortağı.

– Benim masum olduğumu nereden çıkartıyorsun?

– Unutma hep senin yanındaydım, bunu biliyorum. Sen acı çektin ve bazı şeyleri söylemeye hakkın var. Sen sadece kendine zarar verdin, başkalarına değil. Bu ikisi çok farklı...

– Kes sesini! Kendini haklı çıkarmak için sürekli ayet arıyorsun.

– Peki en azından bilerek yapmadın diyelim. Kendini suçlaman çok anlamsız. Etrafa bir bak oğlum. Bu kentte Tanrı'yı istemiyorlar. Gürültüde kaybediyorlar Tanrı'nın sözlerini.

– Bunu ne adına yaptığımdan emin değilim.

– Sonuçta iyi niyetle yaptığını düşün, kendi adına da olsa iyiliği gözetmek bir erdemdir dostum.

– Bundan vazgeçmeyeceksin değil mi?

– Ben değil sen.

II. Önerme:

Hâlâ nefes alıp verebiliyorum.

günün orta yerinde ortalığa saçılan fotoğraflar...

'gergin bir ipin ucundan doğru gelerek birbirinize yaklaşacak, güreşir gibi yapacaksınız; sonra biriniz yenilir, düşer gibi olacak, biriniz de arkasından atılıp onu havada yakalayacak, kurtaracak, onunla birlikte başka bir ipe, başka bir halkaya sarılırken herkesin yüreğini ağzına getirecek, bunların karşılığında da ekmek parası kazanacaksınız.'

Bilge Karasu

Kadıköy vapur iskelesi önü...

İnsanlar imzasız bildiriler gibi ortalığa saçılıyorlar. İskelenin önünde genç haykırışlar kalabalığın arasına gömülüyor. Elinde gazetelerle, üç beş tane solcu kız ve erkek.

Genç kız bağırıyor: 'işçilere, emekçilere!'

Kendini paralarcasına sağa sola koşuyor, insanlara soruyor:

'Gazete alır mısınız?'

İşçilerin aşkına, emekçilerin adına...

Kimi öfkeli yüzler çarpıyor gözlerine. Pek kimse ilgilenmiyor. Genç kız vazgeçmiyor.

Yutkunuyorum...

Bir gün bir evde kıstıracaklar, vuracaklar seni de!..

Teslim ol çağrılarına ateşle karşılık vereceksin. Yığılıp kalacaksın pencere önünde. İşçiler emekçiler toplanacaklar evinin önünde. İstiklal Marşını okuyacaklar, yuhalayacaklar cese-

dini. Ucuz gazetelerin üçüncü sayfalarına düşecek fotoğrafın. İyi olmuş diyecek işçiler, oh olsun diyecek emekçiler.

'Bunlar komünist, vatanı bölecekler.'

Umursamayacaklar seni.

Sus ve git...

***

Aynı vakitlerde bir başka yer.

Başka bir genç kız...

Etrafında iyi giyimli kadınlar ve yeni tıraşlı adamlar.

'İkna olacaksın!'

'Hayır!'

'Olacaksın diyorum sana'

'Hayır!'

'Genç kızlar güzel olmalı, böyle çirkinsin'

'Hayır!'

İkna olacaksın diyor profesör. İkna olacaksın diyor doçent. Sesi yankılanıyor.

Galileo'nun masum yüzüne tükürükler saçan ortaçağ rahipleri geliyor kızın aklına. Bakire Meryem'in ezgili sesini düşünüyor. Carnpanella oluyor gitgide...

'Sana ikna olacaksın diyorum aç artık!'

Ağlıyor kız.

Odadakiler birden bir adamı fark ediyorlar.

'Kim bu zenci adam? Nereden çıktı?'

'Bilal' diyor genç kız. Şaşırıyor.

'Ne işin var burada?'

'Senin için geldim. Malcolm da yanımda.'

Genç kızın üzerine kapanıyor Bilal.

Taşlar sırtına geliyor.

'Beni alın, bırakın kızı' diyor Bilal.

***

Bir başka yer...

Sekiz yaşında bir erkek çocuk. Haber bültenlerinde yüzü karartılıyor. Bir yıl boyunca defalarca tecavüz edilmiş. Altını bezliyor annesi. Büyük tuvaletini tutamıyor. Bir yıldır her gece tecavüz etmiş tinerciler. İç organları bile zedelenmiş.

Çocuğun bacaklarından sızan kan odama damlıyor. Ellerim kan oluyor, kitaplarımın sayfalarına bulaşıyor.

***

Tanrım!

Elini kalbime sür ve ellerimi tut.

Elimden tut yoksa düşeceğim...

Fotoğrafları saçıyorum etrafa. Haber bültenlerini, gazeteleri, parti duyurularını, örgüt bildirilerini. Yasak şarkılarla dolduruyorum zihnimi.

Tanrım!

Ya devrim?

***

Uzaklaşmalıyım buralardan. Haliç köprüsünün kenarında yürüdüm bir süre. Yoğun bir koku sarıyor etrafı, belki bu yüzden kimseler olmuyor buralarda. Balat'ın koyu sessizliği ile selamlaşıyoruz. Hava bir hayli kararmış. Huzurevinde düzenlenen bir eğlenceyi hatırlıyorum. Elinde mikrofon mehtaplı geceleri söylüyordu yaşlı kadın. Eskiden çok güzel olduğu hissediliyordu, kırışık çizgilerin altında. Sesi de çok güzeldi. Ben bunu gençliğimde gazinolarda söylerdim diyordu. Kameraların önünde gözyaşlarını silme gereği hissetmiyordu. Kimselerin ziyaret etmediğini anlatıyordu sonra.

'Gazinoda herkes arardı.'

Sahi gazinodaki ismi neydi? Yaprak Gül, Arzu Bahar, Nil Güneş ya da Yeşim Dilber...

Emine ya da Ayşe'nin, Sabahat'in, Müzeyyen'in üçüncü sınıf gece kulüplerine düştüğünde seçtikleri günah isimleri. Makyajın bir parçası belki de. Masumiyetlerini saklama çabası.

Tanrım!

Yoksul bakireleri ekmeksiz bırakma...

Gece ve program sürüyor...

– Ne yapmam lazım henüz bilemiyorum. Direnişin hangi sokağında bulacağım mutluluğu. Son sınıftayım ve doktor olabilirim. Ya da tüketebilirim kendimi. Hangi tercihimin tükeniş olduğunu bilmiyorum. Biliyor musun, saçlarımdan nefret ediyorum. Aynada görmeye tahammülüm yok.

– Beylik laflar etmekten korkuyorum. Sanırım söyleyecek bir şeyim yok.

– Statüsüz biri olarak hayatı sürdürmek fikrine alışamadım henüz ve acı duyuyorum. Okula devam etme isteğim had safhada. Henüz koridorları silemedim zihnimden.

– Bütün yapacağın tercihlerin anlamlı ve doğru olacağını düşünüyorum.

– Herkes direnmemi bekliyor. Ama gücüm yok.

– Bunu düşünme, yaşama anlam katabilme çaban önemli yalnızca kendi adına.

– Doğru ama nasıl yapabilirim?

– Yemin ederim ki bilmiyorum.

– Senin de canını sıktım galiba.

– Hayır. Keşke söyleyebileceğim bir şeyler olsaydı.

– Hoşça kal.

– Hoşça kal.

Git ve kaybet her şeyini kalabalığın içinde. Belki en iyisi bu. Kendini gizle. Benliğin yok olsun kaldırımlarda. Herkes için en iyisi bu...

***

– Hey ne yaptın yine? İnanamıyorum sana. Ona daha anlamlı şeyler söyleyebilirdin.

– Git başımdan, hiçbir şey bilmiyorum tamam mı?

– Bir şirket sahibine ya da üst düzey bir yöneticiye ikinci eş olmaktan başka seçeneği kalmayacak.

– Ne diyorsun?

– Bunu sen de düşündün ve ona söylemedin. Kimsenin umurunda değil o ve sen de umursamadın. Bunları söylemeliydin. Kimse iş vermeyecek ona.

– Umursamadığım doğru değil.

– Aksi halde söylerdin dostum.

İkinci bir eş olmak kaderi. Lanet olsun bunu söylemeli miydim gerçekten? Kimsenin umurunda olmadıkları, günlük siyasete malzeme yapıldıkları gerçeğini ondan sakladım. Herkesin kendi teşkilat yapısına, prestij kazandırma hırsına malzeme yapıldıkları gerçeğini de. Alçak herifin tekiyim ben. Sakladıklarımın utancı bir gün öldürecek beni.

***

I. adımlar

Serseri yürüyüşlere bırakırsınız bazen kendinizi. Ahenkli adımlarla başlar kaçışlarınız. Hangi sokağa girseniz bitti dediğiniz eski bir sayfanın satırlarında bulursunuz kendinizi. Dünde kaldı dediğiniz ne varsa, döndüğünüz her köşe başında karşınıza çıkar. Şehri küçültür serseri yürüyüşler. Unuttum dediğiniz ne kadar yüz varsa, kalabalığın içinde size bakar. Sokak satıcılarının seslerine bırakırsınız kendinizi, vitrinlere yahut da. Bir bulvar gazetesinin üçüncü sayfasına düşer yaşamınız.

II. yüzleşme

Eğer bir gün yolunuz bir üniversiteye düşerse...

Beceriksiz adımlarla yürüyen bir kıza rastlarsanız. Sanki düşecekmiş gibi, sanki ayakları birbirine dolaşacakmış, bir yere takılacakmış gibi. Merdiven kollarını sıkı sıkıya tutuyorsa. Aceleyle yürüyorsa mesela. Kalkacak son vapura, son trene yetişecekmiş gibi hızlı atıyorsa adımlarını. Yere, toprağı incitecekmiş gibi basıyorsa, yer çatlayacakmış gibi ürkek atıyorsa adımlarını. Şaşkınsa bir masaldan şehre düşmüş gibi.

Eğer bir gün yolunuz bir üniversiteye düşerse...

Utangaç bir kız yüzüyle karşılaşırsanız, başını yerden kaldırmıyorsa. Gözlerine hüzün düşmüşse. Karanlık değmişse bakışlarına. Gece gökyüzünü seyretmekten ay ışığının izi kalmışsa yüzünde. Gözlerinden yıldızlar dökülüyorsa mesela. Nereye baktığı anlaşılmıyorsa. Her şey gözlerinde kayboluyorsa. Kirpiklerine yakamozlar takılmışsa. Gözleri denize bakan bir balıkçının gözleri gibiyse.

Eğer bir gün yolunuz bir üniversiteye düşerse...

Genç gürültülerin arasında sessiz bir kıza rastlarsanız, kalabalığın ortasında bir sükut yürüyorsa. Tam konuşacakken dudakları titriyorsa, saklaması gereken bir sırrı taşıyormuş gibi. Bir ortaçağ bilgesinin susuşu gibiyse sessizliği. Henüz evrenin yaratılmadığı zamanlardan kalma bir sükutsa mesela. Bir Hint hikâyesinin tanrısal suskunluğunu taşıyorsa.

Eğer bir gün yolunuz bir üniversiteye düşerse...

Saçlarını taramayı beceremediği bir kızla karşılaşırsanız. Konuşurken saçlarını savurmuyorsa. Sıkı sıkıya tokalarla yapış-

tırmışsa saçlarını. Uyumsuz kıyafetler varsa üzerinde. Yakıştıramamışsa giydiklerini. Güzelliğinden utanıyorsa mesela. Yaz sıcağında boğazlı bir kazak giymişse. Bir pardesü giyip yün bir başlık takmışsa kafasına. Ya da modası geçmiş bir şapka takıyorsa. Ellerini sürekli başına götürüyorsa, saçlarını tıkıştırıyorsa şapkasından içeri. Ürkekse, bir başınaysa...

Bilin ki o kız, başörtülü bir kızdır.

Bilin ki, bir kez daha kaybetmişizdir...

III. kaçış

Şimdi yosmaların dolaştığı kaldırımlarda, apansız çöken yorgunluğuma aldırmadan uğruna ölebileceğim bir kelebek kanadı arıyorum. Bir müebbedin duvara attığı çentikler kadar sonrasız adımlara bırakıyorum soluklarımı. Huysuz bir rüzgâr heveslerimi saçıyor etrafa. İlgilenmiyor sokak çocukları.

Yıldızların oyun saati. Akrebin zehri doluyor yelkovanın üzerine. Vakti melekler sırtında taşıyor. Ellerimi gecenin yumuşak karnında gezdiriyorum. Doğmamış çocuğu hissetmeye çalışıyorum parmak uçlarımda. Bir tren garının rutubet kokan odasında, zamansız tarifelere aldanmış, tutkularımızın trenini bekliyoruz. Bir anne ölmüş ya da bir yaprak düşmüş olmalı. Duvarların soğuk yüzünden gözyaşları sızıyor. Ölümün çığlığından korkup, kahkahanın örümcek ağından mağarasına giren bir palyaço kadar çaresiz, duvarın bir köşesine sinmiş başımı ellerimin arasında saklıyorum. Yaşlı bir adamın ellerini andırıyor sokaklar.

Biliyorum, gitmeliyim...

***

Şehir sirenlerle sesleniyor, sağır edercesine. Kulaklarımda uğulduyor gecekondu türküleri. Kaçarken, daracık sokaklarda gözlerimi düşürüyorum. Kuytu düşlerime sığınıyorum. Görmediğim seslere. Siren sesleri geceyi uzatıyor.

Kimbilir sirenler bu kez kimin için çalıyor?

Ambulansların içini hep merak ederim. Acaba içinde kim var, yaşlı, genç, kadın, erkek, çocuk acaba kim? Yanında kimse var mıdır, ölmek üzere midir?

Her defasında başka bir fabrikanın makinelerinde ölüyorum. Fabrikalarda çalışan genç kızların önlüklerine sıçrıyor kanım. Gözyaşlarımla yıkıyorum genç kızların sefer taslarını.

Enseme ölümü soluyan yüzler!

Ben yenildim...

Gece uzuyor...

'Karanlık bir odada kara bir kedi yakalamak zordur; özellikle de odada kedi yoksa.'

Çin Özdeyişi

Bu program çok mu uzadı yoksa bana mı öyle geldi bilmiyorum. Daha önce yaşamadığım hisler taşıyorum. Program başlayalı ne kadar oldu? İşin kötüsü şimdiye kadar ne söylediğimi de bilmiyorum. Garip bir duygu, ne oluyor? Onunla bu kadar çekiştiğimi hatırlamıyorum. Bu kez çok yoruldum. Başka şeyler peşinde olabilir mi? Daha önce bu kadar çok şeyi yüzüme vurduğu olmamıştı. Acaba şu an onun hakkında düşünüyor olduğumu biliyor mu? Gücünün ne kadar olduğunu tahmin edemiyorum. Henüz düşmanım olduğundan bile emin değilim. Söyledikleri çoğu zaman son derece doğru. Bazen kaçamıyorum ve o bundan müthiş zevk alıyor. Sürekli kendisinin haklılığını söylememi bekliyor. Bu nasıl şeytan? Acaba kendimi rahatlatmak için mi ona bu adı taktım? Off Allah'ım ne düşünmeliyim onun hakkında?

– Hâlâ beni mi düşünüyorsun?

– Hayır.

– Hadi bana itiraf etmekten utanma. Senin hakkında bunca şey bilmeme rağmen benden utanıyorsun. Bu çok komik.

– Herkesin sana itirafta bulunması hoşuna gidiyor ama sen hâlâ itiraf edemiyorsun; bereket benden gizlemen mümkün değil.

– Bu gerçekten mümkün değil mi?

– Tabii ki değil. Ben yabancı değilim biliyorsun.

Duygularını saklayamamak ne kadar kötüdür. Bazı insanların yüzü, içinden geçirdiği ne varsa dışarı yansıtır. Bazıları gizlemekte beceriksizdir. Er geç itiraf etmek zorunda kalırlar.

İtiraf..

O geceyi unutmadım hâlâ. Anlatırken sesi titriyordu. Ama hiç ağlamamıştı. Garip bir kendine güven duygusu taşıyordu.

– Annem ve babamdan intikam alıyorum. Bütün insanlardan intikam alıyorum. Üzerimde baskı kuran herkesten.

Evden çıktıktan sonra başörtüsünü çantasına sıkıştırıyor, bambaşka biri oluveriyordu adeta. Sonra hiçbir norm tanımaksızın dilediği ne varsa yapmaktan çekinmiyordu. Böylece hayatını cendere altına almaya çalışanlardan intikam almaya çalışıyordu. Hiçbir değerinin olmadığını, soğuk sözcükler seçerek anlatıyordu.

– Bu yaptıkların sadece kendine zarar verir.

– Bunları yaparken babamın yüzünü düşünüyorum. Gördüğü anda deliye dönerdi. Hayatının yıkımını yaşardı. Biricik kızının durumu onu delirtirdi herhalde, belki de öldürürdü beni.

Bunu düşündükçe mutlu oluyorum.

– Bu bir sosyal intihar, yavaş yavaş öldürüyorsun kendini.

– Belki de. Ama hiç üzgün değilim. Bunu istediğim için yapıyorum.

– Ne zamana kadar?

– Bir fikrim yok. Nereye kadar giderse bu önemli değil.

– Kendine zarar veriyorsun ama bu hiç kimsenin umurunda değil.

– Bir gün umursayacaklar göreceksin.

– Nasıl peki?

– Bunu söyleyemem.

– Aklından ne geçiyor? Kendine bir kötülük etmeyi sakın düşünme...

– Salya sümük sana sözler vermemi mi istiyorsun?

– Şey... hayır... elbette hayır.

– Öyleyse sadece bekleyelim.

– Beni daha sonra tekrar ara.

– Bu mümkün değil bu kadar düzenlilik ve belirlenmişliğe yer yok hayatımda, oyun böyle. Hoşçakal.

Belirlenmiştik ve düzenlilik yok!

Yarınsızlık düşüncesi ne kadar da korkunç. Her türlü kurguyu, kurumu, değeri hiçe sayıp doğaçlama yaşamak.

Bir ceset daha düştü kentin neon ışıklı mezarlıklarına...

O, herkesin kralı oynama hırsından geberdiği bir zamanda, kendi isteğiyle soytarıyı oynuyordu. Herkes oyunda daha büyük rol oynama çabasını gösterip tanrıyı oynamaya kalkıyordu hatta.

Tanrı'yı oynamak!

Ellerine geçirdikleri her imkânı, her mülkiyeti sahiplenme duygusuyla otorite aracı olarak kullanmak duygusu bu.

Hükmetmek, karar vermek, geleceği belirleme gücünü elinde tutmak. İnsanlara iş ve rızk verdiğine inanmak, insanları sınıflamak sonra. Cenneti ve cehennemi pay etmek.

Bütün bunlar düpedüz Tanrı'yı oynamak değil de nedir?

Zavallı insan bu kez zor bir oyun seçti ve acı duyacak...

***

Gecelerin koynunda, hovarda gülüşlerin hüznü basar bazen. Eski bir tapınağın ürküten ıssızlığında, ayini bekleyen kurbanlıkların, acı veren şaşkınlığıyla bekliyoruz odanın ortasında. Beklemeyi öğrendik burada. Ne tarlada, ne sofrada, ne de yollarda. Beklemeyi şehrin selamsız akşamlarında öğrendik. Bir mektup beklemek, bir bakış, bir gülümseme.

Bir iz O'ndan kalan geride, yalnızca...

Sihirli bir lamba gibi önümüze alıp yarını, dilemeye başlıyoruz aklımıza geleni. Yarına ait ne varsa çaresiz bir kutsayış bizimki. Yarının hep olacağına ve iyi olanların yarında olduğuna dair bir inanç. Falcıların anlattığı yalancı yarınlar hikayelerini dinlemekten garip bir haz duyuyoruz. Yarına ilişkin tüm yalanlara inanmak ihtiyacı bu. Yarınlar aşkına yaşıyoruz. Şimdiki zamanı çalınmış bir kuşağın gelecek zaman kiplerinden merhamet dilenişi ortada olan. Tükenen bir kuşağın varoluşunun yarında olduğuna ilişkin hayalleri belki de. Ertelenen duyguların kayboluşunu geciktirmek diyelim ya da.

Sonsuza dek yaşayacağız bu gidişle.

Hiç ölmeyeceğiz!

'Asra yemin olsun ki insan hüsrandadır...'

***

Gece oldu Pandora, sakın açma kutuyu!..

Bir bir betona ayak basıyor gece insanları. Karanlık basıyor ışıklı günah caddelerini ve tek gözlü derviş mescitlerini. Kahkaha ve küfürler zikri bastırıyor. Anneleri öldürmek için cellatlar kol geziyor ortalıkta. Kiralık bir anne rahmine düşen tinerci bir çocuğun sancısını çekiyor.

Doğuma hazırlanıyor sokak şeytanı.

Acıya gebe anne.

Ölüme doğuyor çocuk.

Bir telefon bulmalıyım!

Alelacele tek jetonluk haber uçuruyorum memlekete; 'Berivan'a söyleyin şehre gelmesin.'

Burada venüsü kıskandıran yüzüne bakmaksızın kıyarlar, bakire bedenine. Sütle değil, irinle, ateşin zehriyle dolar memeleri. Frengi kokar elleri.

Berivan'a söyleyin şehre gelmesin.

Bir sinemanın önündeyim. Hayatım gösterime girmiş. Suçunu itiraf eden sanığın kahırlı kalbini taşıyorum. Bütün mutlu karelerimi makaslamışlar. Sen yoksun örneğin. Kimsesizler mezarlığında açan bir gül gibi gizemli ve yoksul güzelliğin yok.

Sesler doluyor ortalığa. Uğultular var etrafımda. Kent sürekli bağırıyor. Sürekli haykırışlar doluyor sokaklara. Bazılarının duyulmuyor sesleri oysa. Bazıları yardım istiyor. Kimse duymuyor. Kent bir saralı gibi yuvarlanıyor yerlerde, bağırıyor.

Sesler...

Babamın sesini hatırlamıyorum artık. Sanki hiç duymamış gibiyim önceden. Bir gün boğazındaki et parçasının artık rahatsız etmeye başladığını söyledi. Küçük bir yağ bezesi olduğunu düşünüyorduk hepimiz. 'Bir şeyim yok' diyordu her seferinde. Biz de inanıyorduk ya da inanmak istiyorduk.

Sonraları sesinde biraz kısıklıklar oluşmaya başladı. Artık bazı şeylerin o kadar da iyi olmadığını anlamaya başladık. Doktora gidip gelmelerimiz sıklaştı. Ameliyat günü kararlaştırıldı.

Bir gün önceydi ameliyattan. Hastaneye gittik beraber. Haseki'nin acı sinmiş bahçesinde yürüdük biraz. Sonra odasına bıraktım. Hastane bahçesinde hayatımda ilk kez babam için ağladım. Burnumun direkleri sızlayana kadar ağladım. Hastane bahçesinin telaşlı koşuşturmalarında gizledim ağlamalarımı. O akşam babam için ağladım. Sadece babam için.

O günden sonra, bir daha babamın sesini duyamadım.

Eğer bilseydim o gece saatlerce konuşurdum babamla. Doyasıya konuşurdum. Bir göç çocuğuydu babam. Hiç bilmediği bir şehre gelip tırnaklarıyla hayata tutunmaya çalışan bir adam. Gece gündüz semt pazarlarında yatıp kalkmış ama asla tutunamamış bir adam. Kentin, odasına kabul etmediği, elleri nasırlı bir adam.

Keşke sohbet edebilseydik o akşam.

İlkokulu bile bitiremedi şehirde. Okuma yazmayı film afişlerinden nasıl öğrendiğini anlatırdı sık sık. Kirk Douglas'ı, Rock Hudson'u, John Wayne'i daha bir sürü film yıldızını, adlarını yazılışı gibi söyleyerek anlatırdı. Kim hangi filmde, kiminle oynamış ezbere söylerdi. Onun sayesinde sinemayı sevdim. Birlikte gittiğimiz yazlık sinemalarda sevdim, ikinci filmin sonunu bir türlü izleyemeden, tatlı bir üşümeyle uyuyakaldığım yazlık sinemalar. Kokoreç yemeyi o zamanlardan seviyorum. Sinemanın önündeki kokoreççiden yediğim günlerden beri.

Kenar semtlerin insanları, yazlık sinemada kendileri de filmin içindeymiş gibi izlerler filmleri. Ya da film artistleri gerçek hayatın içindeymiş gibi. En ihtiyaç duyulduğu anda kahraman ortaya çıkınca herkes ayağa fırlar ve çılgınca alkış tutarlardı. Birbirlerine sarılırlardı sonra, çocuk gibi sevinirdik kahraman ortaya çıkınca. Bir de kötü adamlara karşı nefret gösterileri tabii ki. Kötü adam göründüğünde üzerine yürümeler, perdeye çakmak fırlatmalar, nefreti nasıl gösterebilirsek öyle.

Haydar semtinde hayatı bir yazlık sinemada gibi yaşardı insanlar. En azından, üzerine köpek gibi saldıran kentten bir an olsun kaçabilmenin yoluydu yazlık sinemalar. Sahiden kent bazılarına fahişe gibi sırnaşıp bedenini cömertçe sunarken, bazılarına köpek gibi saldırıyordu. Bu oyunda bazılarına sürekli ıssız bir köşede gizlice içlenmek düşüyordu. Kenar mahallelerin insanları asla ortalık yerde hüzünlenmezler.

Yavuz sinemasında Türk filmleri oynarken, Haydar sinemasında ecnebi filmler oynardı. Evet aynen öyle; ecnebi filmler. Filmler sık sık koptuğu için makinist çok kalay yerdi o zamanlar. Hayatı sık sık kesilen insanlar, hiç olmazsa düşlerinin kesilmesine izin vermiyorlardı. Sonra iki sinema da kapandı. Haydar semtinin insanları mutlu sonun olmadığı kendi gerçek rollerine döndüler. Küçük atölyelere, semt pazarlarına, kahvelere, esrara...

Artık hayatı kusuyorum zehirlenmiş midemden.
Hatırlamıyorum nasıldı babamın sesi.
Varlığı ile avunuyorum yalnızca. Sessiz de olsa varlığıyla.

Gece ve program iç içe geçiyor...

'Okuma yazma bilmeyen kişi, peygamberin bildirdiği kitabı tartmakla, harflerin biçimi ya da resimlerin yaldızı üzerinde oyalanmakla, kitabın özünü sezemez, bu öz boş nesne değil, tanrısal bilgeliktir. Mumun özü de izler bırakan balmumu değil, ışıktır.'

S. Exupery

– Hocam iyi değilsen bırakalım programı. İyi gözükmüyorsun.

– Yoo iyiyim Ümit, devam edelim.

– Abi çok suskunsun. Yani konuşmak istemiyor gibi bir halin var. Sürekli fon giriyorum.

– Dalgınım biraz ondan, şimdi toparlarım.

– Bazen bir şeyler sayıklıyor gibisin ama anlamadım. Abi istersen bırakalım.

– Hayır devam edelim.

Belki de haklı çocuk, iyi değilim. Bu garip bir duygu. Sanki bu gece burada kalmam gerekiyor gibi bir his var içimde. Hayatıma ait bazı düğümleri çözebilirmişim gibi geliyor. Tuhaf bir duygu bu. Hem o bu gece her zamankinden daha çok konuşmaya başladı, sanki söylemek istediği bir şeyler var da lafı oraya getirmeye çalışıyor gibi. Bu gece burada olmalıyım. Her şeye rağmen burada olmalıyım.

Cüretkâr olmazsa insan, gerçek asla kendini ele vermez. Bu gece duyu organlarımın tümü açık olmalı. En küçük bir fı-

sıltıyı, en küçük bir ışığı, dokunuşu, hiçbir izi ama hiçbir izi kaçırmamalıyım. Bu gece yaşamı ciddiye almalıyım. Anneannem nasıl da ciddiye alırdı hayatı. Bir gece ben evde film seyrederken, o televizyonun yanında tespih çekiyordu. Sonra birden televizyona sık sık bakıp bir şeyler fısıldadığını duydum.

'İnna lillah ve inna ileyhi raciun'

'Allah'tan geldik ve yine O'na döneceğiz!'

Meğer filmde her ölen adamın ardından bu cümleyi tekrar ediyormuş. Anneannem yaşamı sahiden ciddiye alıyor. Hem de kelle sayısına göre ucuz siyaset üreten ağabeylerimizden daha fazla. İdeolojik takıntılarının hayatı tanıma fırsatı vermediği bir sürü kalabalık ağızlı adamdan daha fazla ciddiye alıyor hayatı.

Okuma yazması olmadığından üçüncü sayfa haberlerinden habersiz. Ölüm hâlâ kutsal onun için. Her bir ölüm ayrı bir varış anlamı taşıyor Allah'a ve o ölümleri nesneleştirmemiş. Ölüm yalnızca haber bültenlerini dolduran içi boş görsel bir fenomen değil. O ölümün en sahici ve en anlamlı yüzüne inanıyor. Biz kentin insanları için ölüm trajik bir haber kurgusu hâlâ.

Biz hiçbir zaman ölmeyeceğiz bu gidişle.

***

– Abi mikrofon sende.

– Tamam devam edelim.

Kitapların küf kokusu, hayat izleri taşıyor. Yaşlı bir adamın ellerini andırıyor sararmış sayfalar. Karanlığa meydan okuyan bir mum alevi, rüzgâra boyun eğmeye başladı.

Biz hâlâ dik durmaya çalışıyoruz. Bildik dualar mırıldanıyoruz, yorgun bedenlerimizi ayakta tutabilmek için.

Geniş caddede yürüyorum.

Yürümüyorum kaçıyorum caddede.

Size yabancıyım baylar!

Siz bir toprak ağasının yüzündeki sömüren gülümseme, parmağındaki altın yüzük olmayı seçtiniz. Ben bir Kürt kızının gözyaşları olmayı seçiyorum. Hiroşimalı bir kızın elleri olmayı seçiyorum.

Yürüyorum caddede.

Yürümüyorum kaçıyorum caddede.

Cesaretsiz bakışlarıyla ara sokaklarda geziyor, gecekondu insanları. Birbirinden merhamet dileniyor yığınlar, insanlar geçiyor yanımdan. Umudu ceketimin üst cebinde, en fiyakalı yerinde taşıyorum. Kimse fark etmiyor. Bir fahişe kadar umarsız bazıları. Bazıları göğüslerini saklamak için kambura dönen ergen kızlar kadar utanç dolu. Susuyorlar. Gizli ve kirli bir uzlaşma bu. Herkes ellerini temizlemeye çalışıyor masumiyet yalanı için. Bir cesedin katilleri olduklarını gizliyorlar. Kente sinen iğrenç kokuyu duymazlıktan geliyorlar. Leş kokusu üzerlerine sinmiş.

Şehrin orta yerinde açılan fotoğraf sergisinden kareler geçiyor gözümün önünden. Küçük erkek çocukların satıldığı pazarlar. Pos bıyıklı adamların ürküten kahkahaları. Beyoğlu'nda bir otel odasında kirli bir aynanın önünde sakal tıraşı olan kadının tedirgin yüzü. Gelinlik kiralayan bir dükkanın önünde hayallerine sığınan topal bir genç kızın hevesli iç çekişleri. Yağmur henüz dindi.

Doğurgan gecelerden payıma sükût düştü.

Kelimeleri bir lodosa serpiştirdim. Lal çocuklar gibi seslendim uçurtmalara. Hayat boğazımda düğümlendi. Sakıncalı tutkularımı mezar taşlarına yazdım. Bu kaçıncı yerlebir oluşu kalbimin?

Bu gece kaç kez doğup, kaç kez öleceğim?..

Bir vadi dolusu ölümüm olsa, bir vadi daha olsun isterim.

Beyhude dolaşıyorum sokaklarda. Ruhumu nerede düşürdüm hatırlamıyorum. Hangi çıkmaz sokakta âşık oldum? Hangi ara sokakta kavga ettim şehirle? Beni kimler gammazladı bilemeyeceğim hiçbir zaman.

Sokak çocuklarının simsiyah avuçlarına öfke dolduruyorum. Boyacı çocukların taze derilerinden ayakkabı cilası yapıyorlar. Beyrut'lu kadınların ağzıyla ağıt yakıyorum çocuklara. Ağıt en çok annelere yakışıyor. Kız kardeşlerinin ölümünü kıskanıyor haşarı erkek çocuklar.

Şehir çullanıyor üzerime.

Estetik bir intihar, alımlı sokak kadınları gibi göz kırpıyor.

Utangaç ergenler gibi yüzümü kaçırıyorum bir kez daha...

Program sürüyor, zaman algısı kayboldu...

Bir radyo programına hayatımı serpiştirmek garip bir şey. Daha önce hiç görmediğim ve bundan sonra da göremeyeceğim insanlara hayat hakkında düştüğüm dipnotları aktarmak biraz anlaşılmaz. Orada olan insanlardan, radyonun başında olan insanlardan nasıl emin olabilirsin ki? Onların seni anladığından, sözcüklerin doğru eve girdiğinden, anlamlı bir zaman dilimine oturduğundan nasıl emin olabilir insan? Bunu böyle düşününce yaptığın iş seni tedirgin ediyor.

Birbirini göremeyen insanlar birbirlerine tutunmaya çalışıyor. Herkesin anlatılmamış bir hikâyesi vardır denir. Ve bu anlatılmamış hikâyeler kendince bir önem taşır. Komik bir ölüm, yalnızca senin için komiktir. Genellemeden herkesin öyküsünü önemsemek gerekir. Aptalların bile...

– Telefonu bağlıyorum abi...

– Kimmiş o?

– Bilmiyorum ismini söylemedi. İstersen...

– Bağla boşver.

– Merhaba!

– Merhaba, nasılsın?

– İyiyim galiba. Sen?

– Şey.. bilmem...yani... ne fark eder ki? Hep aynı.

– Sesini tanıdım. Bir daha aramayacağını söylemiştin. Hayırdır, ne oldu?

– Bir daha aramayacağım demedim. Belli olmaz dedim. Bu ikisi....

– Hatırladım, önceden karar vermek ve belirlenmişlik yoktu.

– Aynen öyle. Bu kez kendim için aramadım.

– Nasıl yani?

– Senin için aradım. Yani sana yardım etmek istiyorum.

Bu son cümleyi o kadar kendinden emin ve vurgulu söyledi ki, hastasını muayene etmiş bir doktorun, tedavi kararı vermesini beklemek gibi bir duruma düştüm. Bunu nasıl bu kadar emin olarak söyledi? Konuşurken bir şeylerin iyi gitmediğini bu kadar belli ediyor muyum? Sesinde garip bir güven duygusu vardı. Bunu söylerken bana sahiden yardımcı olabileceğini düşündüm. Ama bunu nasıl yapabilirdi ki?

Daha bir süre önce aramış ve ailesinden intikam almak için, evden çıktıktan sonra bambaşka bir kimlikle dolaştığını, aklına her geleni yaptığını kısa bir süre önce tanıştığı insanlarla birlikte olduğunu, barlarda gezindiğini anlatmıştı. Tüm bunları yaparken dindar olan babasını düşündüğünü ve zevk aldığını anlatmıştı. Onun psikolojik tedaviye ihtiyacı olduğunu düşünüyordum. Hem de çok ciddi bir tedaviye. Her an kendisine zarar verebilirdi. Ciddi krizler geçirdiğini de tahmin ediyordum.

– Yardıma ihtiyacım olduğunu nereden çıkardın?

– Bunun için müneccim olmaya gerek yok. Bağırıyorsun zaten. Acıma duygusu olan herkes bunu yapmak ister. Ve bende de acıma duygusu...

– Susar mısın lütfen!..

Bana acıdığını söylemesi beni çıldırtmaya yetmişti. Böyle bir şeyle ilk defa karşılaşıyordum ve bu kez cümlenin öznesi olmak hiç hoşuma gitmedi. Bana yardım edebilmesini için için isterken konuya birden böyle girmesi savunmaya geçmeme yol açtı. Şimdi de bir ikilemin içine düştüm. Bana yardım edebilir mi? Peki ya bu acımışlık tavrı... Yardım edebileceğini bile düşünmek saçmaydı.

– Sen henüz kendine bile yardım edememişken...

– Saldırıya geçtin sana acıyor olmam dokundu galiba? Kabul et ki senin içinden de böyle duygular geçmişti.

– Bunu bilemezsin.

– Sen acılarını dindir önce.

– Benimkisi farklı bir durum. Bu bir tercih. Ben tercih ediyorum sen ise sürükleniyorsun.

Sürükleniyorum. Saklamaya çalıştığım şeylerin karşıma çıkması hoşuma gitmiyor. Ve sen beni kötü yakaladın. Defol git!

Gitmesini istemiyordum aslında. Küçükken çok sık başvurduğum bir yöntemdi bu. Acı çektiğimi anlatıp, annemin bana acımasını isterdim. Onun acıması bana huzur verirdi. Benim için endişelenen birinin var olduğu hissi. Ona kızdığım zaman saatlerce yemek yemezdim ve bana üzülmesi hoşuma giderdi. Birilerinin bana acımasına ihtiyacım var. Bu beni utandırıyor.

– Bana yardım etmeni istemiyorum. Buna ihtiyacım yok.

– Yalan söylüyorsun. Buna..

– Sana ihtiyacım yok diyorum. Belki de senin var ve örtmeye çalışıyorsun.

– Saçmalama. Ben öğrendim.

– Nasıl öğrenebildin? Kendi kendini yok ediyorsun?

– İnsanın bazı şeyleri yapabilmesi için zihnini bir kenara koyması yeterli. Yani bir süre her şeyden uzaklaşıp, başka bir dünyada mutlu gezintiler düzenlemek gibi.

– Allah kahretsin uyuşturucu kullanıyorsun!

– Bağırma! Ne kadar abarttın be!

– Ve bana yardım etmek istiyorsun öyle mi?

– Bu farklı bir şey. Dedim ya benimki tercih. Dinle bak..

– Neden dinleyeyim ki?

– Kendine acı çektiriyorsun konuşarak. Kaybettiklerinle vuruyorsun kendine, ihanetlerinle vuruyorsun. Kendi uçurumla-

rının kenarında geziniyorsun ve düşebilecek olman seni rahatlatıyor. Aslında düşmek istemiyorsun. Sürekli küfrediyorsun kendine ve tüm hesabı kendine kesiyorsun.

– Yok böyle bir şey...

– Bütün suçu kendinde arıyorsun ama bu doğru değil biliyorsun. Anneni neden bu kadar sık anıyorsun ha? Güven isteğimi bu? Yoksa karşılıksız adayış olabilir mi?

– Nereden çıkarıyorsun?

– Hayatının hesabını çocukluğundan soruyorsun ama hâlâ debelendiğinin farkında değilsin.

– Bu kadar yeter hoşça kal.

– Dur bir dakika bir şe....

Onu dinlemediğime pişman olacağımı biliyorum. Söylediği şeylerin doğru olduğunu ve aklımdan silmek için köpek gibi uğraşacağımı da biliyorum. Nereden çıktı karşıma. Telefonu kapatmasaydım keşke. Ama daha fazla dinleyemezdim.

– Oğlum boşver iyi yaptın.

– Allah aşkına sen de git başımdan.

– Ben ne yaptım, iyi diyorum işte...

– Her şeyi kullanmaktan vazgeç. Haklıydı işte.

– Ne ilgisi var o kendinde değil, kesin intihar eder o.

– Sus be! Ne biçim şeyler söylüyorsun?

– Ne dedim ki? Uyuşturucuya da başlamış. Sana acıyan biri olması ne kadar da güzel değil mi?

– Düşünmedim bile.

***

Yalancı bir güneş, sabahı seriyor şehrin tenha sokaklarına. Kalbim kurumuş bir toprak gibi darmadağın. Korkular düşüyor kalabalığın fısıltılarına. Kırmızı pabuçların hatırına, fabrikalarda makinelerin ürküten kucağına düşüyor küçük kız çocukları.

İçli içli ağlıyor baba.

Yaşamak mı, bir kelebeğin kanatları aşkına?

Ya da ölmek mi, bir ceylanın gözleri uğruna?

Kadıköy vapurunun umarsız kalabalıklarına atıyorum fişlenmiş bedenimi. Vapurla söyleşiyoruz, yakamozları yudumluyoruz karşılıklı. Aşka yüz vermiyorum. Son seferi bitiyor vapurun.

Ben son seferimi arıyorum, son hüznümü.

Kırmızı pabuçlara ağlayan küçük kızların gözyaşları dökülüyor, gecekondu camlarından sokağa. İşsiz baba sigarasından isyan çekiyor ciğerlerine.

Korkularımla ödenmemiş hesaplan başka bir geceye bırakıyorum.

Kırlangıçların kanat sesleriyle uyanıyorum yarım yamalak uykularımdan. Sesler geliyor kapının önünden, müzik sesi sanki. Yoksul bir çalgıcı. Bir de ben. Ortak korkularımız yakınlaştırıyor bakışlarımızı. Yüzlerimizi okuyoruz karşılıklı. Siyah perdeleri aralamaya çalışıyorum. Med cezir çalkantıları dağılıyor yüreğime. Yeni doğmuş bir bebeğin çığlıklarını yutuyor, akordsuz notalar.

Birkaç şeytan lirası kalmış, yoksulun dost eli sıkmamış soğuk ellerinde. Yarım kalmış bir aşk şarkısını çalmaya gücü yetmiyor adamın. Bir kuş ölüsü düşüyor tellerin üzerine. Kırık keman gözyaşı döküyor adam.

Düşkün bir kelebeğin renklerini paylaşıyor, kara sinekler.

Her geceki gibi körelmiş bir bıçağın sırtına uzanıyorum. İnsanlar karanlığa asi bir gülümseme savuran güneşi hak edecek ne yaptılar? Gözlerimi kapasam ay beni affeder mi?

İnsanlar geceden kalma yüzleriyle, karanlık şehvetleriyle sabaha nasıl merhaba diyecekler?

Sabah oluyor artık...

Sabah güneşine yan yan bakıyor bekar odalarının konfeksiyon işçileri. Yeni doğan günde dünün hesabını sormak için yeminler ediliyor, bütün arabesk fantezilerin üzerine.

Zamana boyun eğmiş evlerin pencere kenarlarını mesken tutmuş çirkin kızlar, her soluklarında çeşit çeşit gelinlikler giyip, boy boy çocuklara sahip oluyorlar.

Yaşam kimsenin üstlenemediği bildiriler gibi sokaklara saçılıyor.

Saat kentin sokaklarında yürüyor...

'Kente ruhunu kat!'

Peugeot 206

Kente sahip olduğun her şeyini kat, bedenini, yüreğini, yaşantını, kalbini benim diyebileceğin ne varsa kente kat. Kent seninle beslenecek. Senden eksildikçe kent fazlalaşacak. İnsanlardan aldıklarıyla büyüyecek. Üst üste yaşamlar, üst üste gelecek tahayyülleri besleyecek kenti. Kentin varlığı, başkalarının yokluğuyla büyüyecek. Tek tek bütün ruhlar, büyük bir ruhun boyunduruğuna girecek.

Temiz ruhlar ortak bir pisliğin içinde kaybolacak. Bakire genç kızların ruhları, ağzından salyalar akan ruhlara katılacak. Kentin tanrıları genç ruhlarla uzatacak ömürlerini.

Kente ruhunu kat!

Benim dediğin ne varsa ve sonra hayal ettiklerini bile. Sokaklardan silinsin varlığın ve parmak izlerin ortak bir cinayet tasarımına katılsın. Teslim et kendini uysallıkla.

Kaybolsun yürek kıpırtıların, heyecandan ellerinin titreyişleri kaybolsun. Kente sığın, insan öğüten, ruhları öğüten büyük çarka bırak kendini. İtaati gözlerinde sakla yürürken. Adımların kaybolsun. Yürüdüğün yollar anlaşılmasın.

Kente ruhunu kat!

Aşklarını kat, anı defterinde sakladıklarını ya da aile albümünde sakladığın fotoğrafları kat kentin fahişe ruhuna. Rüyalarını kat sonra da, aşk mektuplarına iliştirdiğin şiirlerini ekle. Öfkeni, tedirginliklerini, acımalarını doldur kentin kazanına.

Kente katıl.

Ruhunu ışıklarla sar ve kentin tanrılarına kutsal bir adayışla sun.

Tüket kendini, yok ol!

Reklam bilboardlarından haykırılan hayat teorileri midemi bulandırıyor. Şehrin yüksek yerlerine sinmiş akbabalar gibi leşimizi bekliyorlar. Tüketimi yüceltiyorlar bedenimizi yok etmek için. Nereye dönsem ağzını açan reklam afişleri saldırıyor. Bu dayanılacak gibi değil. İnsan kılığında gülümseyişler var fotoğraflarda. Sloganlar dönüyor beynimde. Tüm bilboardları kaldırmazsak eğer, ruhun esaretini kurtaramayız bu şehirde. Mutluluk bağışlayacaklarını söylüyorlar hepsi de.

Piyango satan yaşlı bir adamı hatırlıyorum. Yanına yaklaşan insanlar olduğunda, piyango biletlerinden birini bırakıyordu elinden. Sonra senin şansınmış türünden sözlerle adamın bileti almasını telkin ediyordu. Oldukça ucuz bir numaraydı. 'Kimseler yiyor mu?' diye sordum bir gün. 'Bilmem ki, sanmıyorum.' diye cevap verdi. 'Ama olsun, birçoğu bundan mutluluk duyuyor. İnsanlar önlerine düşen biletin kendi şansları olduğuna inanıyorlar kısa süreli de olsa. Ve bu onları mutlu ediyor. Bu kadarcık bir mutluluk anına bile çok insanın ihtiyacı var. Ben de onlara iyilik yapıyorum. Kazanabileceklerine inandırıyorum, çok kısa bir süreliğine. Bir şey kaybetmiyorlar, birçoğu da alıyor. Herkesin bildiği ama ifade etmediği danışıklı bir dövüş gibi. Elimden bıraktığımı biliyorlar ama anlık bir mutluluk için bunu bilmezlikten geliyorlar. Böylece herkes kazanıyor. Bazıları mahsustan atıyorsun diyor ama onlar mutlu olmayı beceremeyenler.'

***

– Senin de kandırılmaya ihtiyacın var değil mi?

– Onun için anlatmadım bunu.

– Birileri gelsin ve sana yalan söylesin istiyorsun. Kısa süreli bir mutluluk yetecek sana. Önüne..

– Yok öyle bir niye...

– Önüne atılan bir piyango bileti gibi. Kimbilir benden de bu yüzden hoşlanmıyorsundur belki de. Sana yalan söylemiyorum.

– Bana en büyük yalanları söyleyen sensin.

– Yine kendini kandırmak istiyorsun ha? Ben senin gerçek sözlerinim ve kendinden bile saklamaya uğraşıyorsun.

***

soğuktu...

Telleri kopuk elektrik sobası, yalnızlığımı paylaşmak isteyip de hiçbir şey yapamayan dostun hüznüyle orada öylece duruyordu. Cızırtıyla çalan bir teyp kasedi vardı sessizliği bozan. Cama vuran yağmur damlalarının melankolik melodisiyle Neşet Ertaş türküleri söylüyordum. Temiz bir kağıt bulabilseydim sana mektup yazacaktım. Gerçi adresin yok ama olsun, hâlâ eski adresine postalıyorum yazdıklarımı.

karanlıktı...

Düşüncelerim, yağmurda kimselerin yürümediği dar sokak gibi ıssız ve karanlıktı. Siyah düşlerimi kimse aydınlığa yormuyor. Burada olsaydın anlatacak çok şeyim vardı. Belki de susardım saatler boyu. Konuşmam gereken hiçbir yerde konuşamadığım gibi. Sokak lambasının odaya vuran yarım yamalak ışığında, birkaç dize şiir okurdum yorgun gözlerimle. Odanın lambasını açmıyorum. Sessizliği fark etmemek için. Ya da kendimi kaybetmek için soğuk odada.

belirsizdi...

Yatağıma uzanmış, kenarda üst üste duran kitaplara bakıyorum. Sayfalar boyunca sana ulaşmaya dair tek bir satıra rastlamadım. Kemalettin Tuğcu ölmüş, sokak çocuklarının öksüz çığlıkları kulaklarımda yankılanıyordu.

Güneş, bir geceyi daha taşımaya başlamıştı yorgun omuzlarıyla.

Sen yine yoktun...

Hiç kimse yoktu ve merak etmiyordu günlerdir nerelerde olduğumu. Travestiler caddede ölümün şehvetli kucağına düşüyorlardı.

Fatih'e varmıştım bir gece yarısı. Saat gece üç civarındaydı. Yaşlı ve üzeri kirli bir sokak adamıyla karşılaştım. Önce korktu yanına yaklaşınca. Merak etmemesini söyledim. Cebimde kalan son paranın bir kısmını teklif ettim.'Almam!' dedi. 'Neden?' diye sordum. 'Param var benim' dedi. 'Yarın lazım olur.' dedim ve 'onu da yarın düşünürüm' diye cevapladı. Ne kadar ısrar ettiysem de almadı parayı.

Onu da yarın düşünürüz!

Biriktirmemek!

Yarın endişesinin bir ur gibi beynimizi işgal ettiği bir zamanda hiçbir güvencesi olmayan bir sokak adamı yarına ait kaygılarını bugünden düşünmüyordu. Biz yerleri kazan köpekler gibi biriktirirken o yarını bekliyordu rızkı için. Hiçbir güvencesi olmayan dedim de Allah o kadar da mı uzak duruyordu bu şehirden? Ya ben Allah'ı nerede kaybettim? Kendimden utanıyorum.

Hepimiz güvenceyi biriktirdiklerimizde ararken, o ölümün ansızın gelişinin biriktirmeyi nasıl gülünç bir duruma soktuğunu anlatıyordu hâl lisanıyla. Ölüm bu biriktirdiklerini beklemez diyordu kanaatkâr bir edayla.

Biz toprağı eşelemeye devam ediyorduk.

Saat; yelkovanın yorulduğu zaman...

Hayat bazen yol göstericilerin dolaştığı bir labirente benziyor. İç içe geçmiş bir sürü yol çıkar, önüne ve yiyeceğe ulaşmaya çalışan fare durumuna düşersin. Hangi tercih seni doğruya ulaştırır? Her bir tercih kaybettiğin onlarca yolu hatırlatır ve en doğrusunu seçmiş olma ihtimali hep düşüktür. Sana yol gösterenin kim olduğunu merak edersin ve sorduğun anda tek yanıt alabilirsin; bu yolu Tanrı istedi! Şeytanın da hiç çekinmeden verebileceği bir yanıttır ve hiçbir zaman tatmin etmez seni. Kim kötülüğü tek başına üstlenebilir ki? Ya da hangi kötülük bir yönüyle kutsanmadan işlenmiştir?

Ve bu labirentte hangi sesin, hangi yanıtın gerçekten Tanrı'ya ait olduğunu ayırt etmek gerçekten zordur. Kutsalını yitirmiş bir kentin, bu kadar sahte kutsalı barındırması da bir zorunluluk galiba.

Kimse kendi sesini, kendi kelimelerini kullanmıyor.

Labirent daralıyor sanki. Hemen çıkmalıyım, en kısa sürede çıkmalıyım buradan. Neyin iyi, neyin kötü olduğunu ayırt edebilecek yetilerim körleşti. Şeytanın sesine inanmak korkusu sarıyor bütün benliğimi. Reddediyorum, karşı koyuyorum, yalanlıyorum, kaçıyorum, eleştiriyorum, yok sayıyorum. Allah'ım yardım et, sesleri ayırt edebilmem için yardım et. Neyin doğru olduğunu göster.

***

Aynı hisleri taşıdığım bir sabahtı. Aynı çaresizlik ve seçememe haliydi o sabah yaşadığım. Kabataş Erkek Lisesi'ni o yıl bitirmiştim ve hayata neresinden dahil olabileceğimi bilmiyordum. Yada hayat, seçtiğim kapıların kullanıma kapalı olduğunu söylüyordu. Açıkçası sendeliyordum ve dokunsalar düşecektim.

Beyoğlu'nda İstiklal Caddesi üzerinde çalışıyordum ama işim cadde üzerinde gezenlerle değildi. Bu kocaman cadde, maskeli baloya katılmışçasına gezen insanlardan ibaret sayılır. Oysa hemen yanı başında bambaşka hayatlara ev sahipliği yapar. Eşcinsellerin, orospuların, gece kulüplerinin bir de konfeksiyon atölyelerinde çalışanların dünyasına. O dönemde konfeksiyon atölyelerine makine iplikleri satıyordum. Toptan konfeksiyon malzemeleri daha doğrusu. İplik, vatka, astar, düğme, fermuar daha bir sürü ıvır zıvır. Aşmalı Mescit sokak, Kallavi sokak, Büyük Parmakkapı sokak derken İstiklal'in ara sokaklarının tümünü dolaşıyor ve atölyelere mal veriyordum. Yorucu bir işti ama arka sokakların ayrı bir dünyası vardı ve bu dünyada dolaşmak hoşuma gidiyordu. Bir gün Tarık Akan'ın bir filminde otuz saniye görünme şansı yakaladım. Fakat aktör olabilmem için yeterli olmadı. Çünkü kimse fark etmemişti. O sıralarda çok üzüldüğüm olaylardan biridir Yadigar'ın ölümü.

Yadigar Ejder...

Herhangi biri.

Ya da çok özel biri.

Yüzleri çok tanıdık ama adları bilinmeyen insanlar vardır hayatın bir yerinde. Varlıkları, sadece başkalarının varlığını güçlendirmekle tanımlanan insanlar vardır. Herhangi birileri, falanca ya da filanca. Adı, soyadı hiç önemli değil. Başkalarının statüleri uğruna aşağılanan, itilen, hırpalanan gerektiğinde ölümlere gidip gelen insanlar.

Ya da figüranlar diyelim biz bunlara.

Perdenin hazin yüzleri.

Adları sinema afişlerine yazılmayanlar. Yüzleri tanıdık, isimleri bilinmeyen insanlar. Belki de kahvedekilere en çok benzeyenler. Yeşilçam'da da kahvede oturmazlar mı iş beklemek için. İnşaat işçilerine ne çok benzerler. Bir yapımcının kahveye girip de iş dağıtmasını beklemek.

Makyajsızlar...

Senaryoyu okuma ihtiyacı olmayanlar. Filmin bir yerinden girip, öylece yok olanlar. Dayak yiyip, ölüp, çay dağıtıp, durakta bekleyip filmden kopup gidenler. Hayatın ıssız sokaklarında gezip, filmin ayrıntı karelerinde yer bulanlar. Makyaja ihtiyaç duymayan figüranlar.

Onlardan biriydi Yadigar...

İri gövdeli, uzun boylu, seyrek dişli, çirkin bir adam. Kötüler hep çirkin olmalıdır değil mi?

Filmlerde eşek sudan gelinceye kadar dayak yerken tanıdık bu iri adamı. Bazen Cüneyt Arkın dövüyordu bazen de Kemal Sunal. Şaban'dan dayak yemesi ne kadar da trajiktir. Eğer günlük hayatta olsa hepsini dövebilecek niteliktedir Yadigar. Gel gör ki dayak yemek için para almaktadır. O da dayağın en iyisini yer.

O dayak yerdi biz gülerdik. Kahramanımız gözümüzde büyürdü ona dayak atarken. O kadar iri bir adamı dövebilmesine hayran olurduk kahramanımızın. O ise sesini çıkarmadan içtenlikle yerdi dayağı. Hep kötü bir babanın adamıydı Yadigar. İyi insanlara saldırır, kötülüğe hizmet eder, haince kahkahalarla gülümserdi.

Sahiden o kadar kötü olabilir miydi?

Diğer figüranlar onun kadar iri olmadığı için onun dayak yemesinin ayrı bir anlamı olurdu. İşi daha önemli hâle getirirdi. En son o dayak yerdi. Final dövüşü olurdu. Onu dövmenin önemi hepsinden çoktu. Çünkü en dövülemez olanı oydu.

Bu sahneler hiç değişmedi. Yani onun bir kez olsun dövebildiğini ve böylece filmin bittiğini görmedik. Senaristler hiç

sürpriz yapmadılar bu iri adama. Günlük hayatın akışı, kaderin tecellisi hiç değişmedi. İsmi anılmayanlar, makyajsızlar hiç finalde tutunamadılar. Filmin acı karelerine malzeme olup, yitip gittiler öylece.

Yeşilçam'ın figüranlar kahvesinin kasvetli havası sinmişti Yadigar'ın üzerine. Gülümsemiyordu koca adam. Günler boyu iş beklemek, sonra filme girip bir ton dayak yiyip çekip gitmek. Yediremiyordu kendine ama ekmek parası işte. Emekçisi olmuştu sinemanın. Öyle bar köşelerinde değil, filmin içinde emeğini konuşturuyordu Yadigar. Türk sinemasının binlerce karesine görüntü vermişti. Varsın ismi de bilinmesindi.

Gerçi hayat zordu. İki film yapıp imaj yapanlar, soyunanlar, dünkü çocuklar parayla oynarken yılların sinema emekçisinin karnı günlük doyuyordu.

Bugün doyuyor yarını bekliyordu koca adam.

Son zamanlarda işleri iyi değildi Yadigar'ın. Parasızlık çekiyordu. Birileri ün, para, imaj peşinde koşarken Yadigar'ın durumu gitgide kötülüyordu.

Hey gidi koca adam.

Her yanını utanç kaplamıştı. Dayak yemekten büyük bir utanç. İyice parasız kalmış karnını doyurmakta güçlük çekiyordu. Kirasını ödemeyeli çok zaman olmuştu. Tek göz bir odaydı kaldığı. Buna rağmen kira parası bulmakta güçlük çekiyordu.

Bir gün evinden çıkardılar Yadigar'ı. Kimi kimsesi yoktu İstanbul'da. Buz gibi soğuk bir gece vakti Taksim'e çıktı birkaç parça eşyasıyla.

Havada hain bir soğuk kol geziyordu. Kimsecikler yoktu koca meydanda. Buralarda ne kadar çok dolaşmıştı.

Bir banka uzandı. Ellerini bacaklarının arasında ısıtmaya çalıştı. Öksürüyordu epeydir koca adam. Uyku girmedi önce gözlerine. Yarını düşünüyordu.

Sonra yorgunluk çöktü. Ağır ağır kapandı gözleri.

Bir uyudu, bir daha uyanmadı.

Bir uyudu, bir daha dayak yemedi kimseden.

Bir uyudu, kimseler bilmedi ismini.

Bir öldü, yalnız Taksim Meydanı ağladı koca adama. Sokak köpekleri tuttu yasını.

Yaşamın son karesini asillere yakışır bir onurla oynadı adam.

Bir figüran gibi öldü; kimsesiz, yalnız, gözyaşı dökmeden...

Ölümünün ertesi günü Kazım Kartal'la sohbet ettik onun hakkında, içimiz burkuldu. Arap abi de aynı üzüntüyü yaşıyordu. Bu arada, o dönemde figüranların kahvesi uğrak yerlerimden biriydi. Figüranların çok ayrı yeri var hayatımda. Bir de dublörler gariptir. Başrol oyuncularının oynamaya cesaret edemedikleri rolleri oynarlar ve herkes o rolü yine başrol oyuncusunun oynadığını zanneder. Her türlü riske dublörler girer, işin avantasını aktörler yer. Hayatın en acımasız yüzlerinden biridir bu da. Hayatın tüm riskini zaten emekçiler, arka sokak insanları, yoksullar almaz mı? Borsada alınan riskin anlamı ne olabilir, onlarınkiyle karşılaştırıldığında?

Dublörler risk alabildikleri, hayatlarını tehlikeye atabildikleri ölçüde para kazanabilirler, isimlerinin bilinmemesi onları üzüyor mudur?

Bilmiyorum...

İstiklal caddesinde çalıştığım zamanlarda bir sabah, üniversite sınavının sonucun açıklandığı sınav sonuç gazetesini aldım. Sabahın erken saatleriydi ve gazeteyi alıp Unkapanı''da İMÇ bloklarının önündeki kaldırımlara oturdum. Gazeteyi elimde tuttum ve uzun süre açmadım. Düşünüyordum ve ne yapabileceğimi de bilmiyordum. Arkadaşlarımın ve ailemin telkiniyle sınava girmiştim ve ne olacağını bilmiyordum. Gazeteye bakabilecek cesaretim yoktu. Önceleri üniversiteyi silmiştim

kafamdan ama şimdi istiyor gibiydim. Kafam karışıktı. Bir yerde işçi olarak çalışmaya devam etmek ya da üniversiteye devam etmek. Hangisi daha iyi, daha doğruydu acaba? Hem kazanabilmiş miydim? Uzun süre açamadım gazeteyi. Labirentin başında ve çaresizdim.

Uzun zaman sonunda nihayet açtım. Üniversiteyi kazanmıştım ve tercih sayısı ikiye çıkmıştı. Öyle olsun dedim kendi kendime.

Öyle olsun...

İnsanlar durakta otobüs bekliyorlardı ve ben işe geç kalıyordum.

***

– Eğer kazanamasaydın, bitmiştin.

– Nereden biliyorsun?

– Ne demek nerden biliyorum? Besbelli değil mi? O atölyelerde sürünecektin. Hem so..

– Şimdi ne değişti ki? Belki daha iyi olurdu.

– Atma sen de kabul ediyorsun.

– Bilmiyorum. Gerçekten emin değilim. Bildiğim bir şey var, hayatı üniversitede öğrenmedim.

Radyo istasyonu ve sokak iç içe geçti...

'Öldünüz. Birbirinizi öldürüyorsunuz. Öldürüldüler. Öldük.
Gömülme törenlerimize hemen başlanabilir.'

N. Pakdil

Rüyalarımda sık sık yüksek bir yerlerden düşüyorum. Terler içinde uyanıyorum sonra. Ağzım kuruyor gece yarıları, deli gibi su içiyorum. Dışarı çıkmak istemiyorum çok zaman. Kapıyı açmıyorum. Bazıları ısrarla çalıyorlar uzun süre. Acaba önemli bir şey mi var? Boşveriyorum sonra. Camdan bakıyorum arada bir, çocukluktan kalma bir alışkanlık. Özellikle yağmur yağarken saatlerce oturur camın önünde ve damlaları seyrederdim. Camın üzerindeki hareketlerini, süzülüşlerini. Sanki canlıymışlar gibi gelirdi.

Evimizin duvarında, küçük odanın giriş kapısının üzerinde asılı bir kartpostalı hatırlıyorum. Arapça hu yazıyordu üzerinde. Bu nedir diye sormuştum. Allah yazıyor demişlerdi. Küçükken Allah'ın yüzünün h harfine benzediğini düşünürdüm. Allah dendiğinde aklıma h harfi gelirdi.

Bunları düşünürken çocukluğuma asla geri dönmek istemediğimi düşünüyorum. Bir daha çocuk olmak isterdim türünden laflara hayret ediyorum. Ve ben hiç öyle düşünmedim. Belki de kendi başıma kalmaya çalıştığım zamanlarda birilerinin pat diye hayallerimin üzerine düşüverdiğindendir. Altmış metrekare bir evde üç aile kalıyorduk ve özel yaşam alanlarına

ait hiçbir söz anlamlı gelmiyordu. Benim odamda diye başlayan cümlelerin de ne anlatmak istediğini bilmiyordum. Ve Haydar'da hayat herkes için böyleydi.

İnsanlar yalnızca nüfus sayımlarında, istatistiksel hesaplamalarda, oy hesaplarında dikkate alınıyor, bunun dışında varlıkları pek bir anlam ifade etmiyordu, insan hayatının, sayısal verilere dayalı kurgulara nesne yapılması da modern çağın belirleyicilik arzusundan herhalde. Hayatı yığınla grafikten, yatay ve dikey eğrilerden ibaret sayan bir zamanı yaşıyoruz. Matematik bilmeyenlerin tutunamadığı bir çağ. Hesaplamalarla dolu her yer. Bankalar, müşavirlik büroları, borsa, şirketler, puan hesaplamaları, ekonomik veriler, vergi hesaplamaları, pariteler, faturalar...

Tanrım sayılar bizi yok edecekler!..

Pisagor! Lütfen yardım et bize, sayıları anlat. Ahengi ve hayatı anlat bize. Musikideki uyum yasalarını sayılarla nasıl anlatabiliriz? Bütün varlıkların ilkeleri nasıl sayılar olabilir? Sayılar hangi nitelikleriyle adalettir? Hangi sayı ruhtur? Hangisi akıldır sayıların? Hangi sayılardan söz ediyorsun Pisagor. Sakın bizi aldattığını söyleme. Sayılar, varlığı değil tüketimi anlatıyor artık. Bu sayıların arasında yok olacağız. Ölümümüz bile sayısal değerler içinde değerlendirilecek. Hayatımızı banka mevduatlarına yatırıp bekletiyoruz. Umutlarımızın faizini yiyeceğiz. Bok gibi para kazanacağız, sayıları kutsamak adına.

Emek sayılarda eriyecek.

Genç yaşamları, sayılar boyunduruk altına alacak.

Kent tanrıları, sayılarla besleyecek kutsallıklarını.

Sayıldıkça susacağız, saydıkça şehvetli tükürükler saçılacak ağzımızdan, sayıldıkça boynumuz düşecek, saydıkça kirleneceğiz.

Haydi Pisagor konuş!

Allah kahretsin!

Susma Allah aşkına konuş. Bize sayıları anlat, bunları mı kastediyorsun söylesene!..

Bize yardım et. Anlasana gebereceğiz bu gidişle...

– Şişşşt tamam sakin ol.

– Nasıl Allah'ın belası nasıl?

– Kes artık zırlamayı be! Ben mi köpek gibi para peşinde koşuyorum. Ben mi istedim bordroların, banka hesaplarının, faturaların içine düşmeni?

– Ne demek ben mi istedim? Her şeyi onaylamadın mı? Yanımda değil miydin?

– Her şeyi mecburiyetten yapıyorum demedin mi?

– İstemediğin bir tercih yaptığımda bunaltana kadar kafamı şişiren sen değil misin? Niye o zaman de konuşmadın?

– Konuşurum bir suç, konuşmam başka bir suç. Sen benim kuklam mısın oğlum? İşine geldiği gibi davranıyorsun.

– İçinden kıs kıs gülüyorsun değil mi?

– Yooo o kadar da değil. Ben sana düşman değilim ki. Hem istesen de farklı tercihler yapamazdın. Biraz korkaksın ama...

– Beni rahatlatmaya çalışma.

– Ne halin varsa gör bana bulaşma. Her şeyin suçunu bana atma tamam mı?

***

Yoruluyorum onunla konuşurken. Yoruyor beni. Hayatım adına haklılık payı arıyorum her an. Gitgide azalıyor haklılık paylarım. Bataklık gibi ve gitgide boğuluyorum. Hareket ediyorum kurtulmak için ve boğazıma kadar gömülüyorum. Birisi elini uzatsa. Kolumun altına girse. Bazen suyun altına giriyorum banyoda. Saatlerce orada kalıyorum. Üşüyüp bütün vücudum tir tir titreyene kadar. Bir arınma çabası bu.

Kimseye bir şey söyleyemem, işin kötü tarafı. Hayat devam ediyor diyecekler. Aldırma diyecekler, geçer deyip geçiştirecekler. Hayatın devam ettiğini sürekli hatırlatıp durmaları ne ilginç insanların. Sanki kendilerini de inandırmaya çalışıyorlar. Her acı çekene hayatın devam ettiğini hatırlatmalarından nefret ediyorum.

O anlarda hayat devam etmiyor aslında. Sen durduğun anda hayat da duruyor. Ama sen yitirmeye devam ediyorsun.

Kendi var oluşunu geçiştirenler, başkalarının var oluşunu da ucuz sözcüklerle geçiştirme uğraşındalar. Aslında bir yandan kendilerini de geçiştirme çabası bu. Ne kadar önemsizleştirirsen o kadar uzak tutarsın zihninden.

Saat birimi subjektifleşiyor...

Kırılır
'en çok onlar mı
en çok onlar.'

(C. Zarifoğlu)

"İstanbul Bağcılar'da dört katlı bir apartmanda A. G adlı on yedi yaşındaki kız, kendini apartman boşluğuna bırakarak intihar etti. Polis olayla ilgili soruşturma açarken, ilk açıklama olayın intihar olduğu şeklinde. A. G'nin ailesi, kızlarının mütedeyyin olduğunu ve intihar edecek bir zihniyette olmadığını ifade ettiler. Kızın annesi ise sinir krizleri geçirdi. Kızının evden son derece neşeli çıktığını söyleyen baba, evde planlar yaptıklarını ve bunlar üzerinde konuştuklarını anlattı. Polis kızın üzerinden çıkan intihar notunu basına gösterdi.

Sürpriz! Kurgu yok. Hiçbir şey önceden belirlenmedi..."

gazetelerden

– O mu dersin?

– Bilmiyorum.

– O olduğunu biliyorsun. Bunu yapacağını tahmin ettin değil mi?

– Kafam çok karışık. Kendimi kötü hissediyorum.

– Bunu engelleyebileceğini mi sanıyorsun?

– Bilmem.. yani... belki.. şey..

– Saçmalama sana bir şey açmadı. Yani anlık tercihleri vardı.

– Sen birinin ölümüne sebep olduğunu düşündün mü? Yani en azından...

– Onun durumu çok özeldi. Yapılacak bir şey yoktu anlayacağın.

– Beni rahatlatmaya çalışıyorsun hayret!

– Sana düşmanın olmadığımı söylemiştim.

– Bundan çok emin değilim.

***

Gazete haberinde adı geçenin o olduğuna o kadar emindim ki.

Aslında bu kadar emin oluşuma çok şaşırdım. Bu tip çok haber çıkıyor her gün. Ama o not, o kadar ondan bir şey ki başkası olamaz. Yani belki de çok beklediğim bir şeydi. Ama beklentilere bu kadar uygun davranıyor olamaz diye de düşünüyorum. Allah'ım ne düşünmem gerektiğini bilemiyorum. Yüzünü görmek isterdim. Ya da en azından bir kez daha aramasını. Bana yardım etmek istediğini söylediğinde buna izin vermeliydim. Lanet bir kibir yüzünden buna izin vermedim. Acaba böyle bir şeye izin verseydim kendini daha iyi hissetmesine yardımcı olabilir miydim? Birinin ona ihtiyacı düşüncesi ona yardımcı olabilirdi. Yaşamak adına bir sebep daha üretebilirdim onun adına. Neden yapmadım ki?

A. G. demek ismi buymuş. Ayşe, Ayla, Aylin.... Çok da önemli değil aslında. İnsan yaşamının iki harfle ifadesini bulduğu olaylarda isimler ne kadar önemli olabilir ki? T. T, K. A ya da başka bir şey. Sonuç trajik bir olayın insan yüreğinde bıraktığı iki harflik bir sızıdır nasılsa. Harflerin bu kadar soğuk, bu kadar acı verici, trajik olduğu görülmez herhalde. Talihsiz deyip adının ve soyadının baş harflerini yazan bir haber metni ne

kadar da hazin öyküler taşır. Gerçekten de adlar önemli değildir. Hikâyenin insanın burnunu sızlatan hüznü, adları gizler.

Onun sıradışılığı da, iki harflik sıradan bir gazete haberine dönüşmüştü işte. Tüm hayalleri ve düşünceleriyle sınırlarını zorladığı hayat, onu iki harflik bir alana hapsetmişti. İki harfin bilinmezliğine sıkıştırılmıştı öyküsü. Bir çift kanat düşlerken iki harfe düşmüştü yüreği. Üçüncü sayfa haberleri hep başkalarının hikâyelerini anlatır sanırdım. Yakınlaştıkça, kendime ait korkularım depreşti. İki harf korkusunu hissettim bir an.

Sana da yakışmadı bu A. G. Sana hakikaten yakışmadı. Oysa çok daha fiyakalı bir hikâyen olmalıydı. Yani sana konduramıyorum böyle bir şeyi. Hayatın sana oynadığı son oyun galiba. Bu kez sürprizi sen yaptın sanırken, hayat elini gördü ve oyunu yükseltti. Ama kimin kazandığı çok da belli değil. Henüz toplanmadı puanlar.

Bir kahvehanede iç çekenlerin var biliyor musun? Kişiliğin değil, trajedin etkiledi onları. Ve sen, çaresiz katlanacaksın bu arabesk ajitasyonlara. Küfredeceğin bir muhabbete, kısa süreli konu oldun anlayacağın.

Değer miydi?

Konuşsana serseri kız değer miydi?

Alacağın olsun...

İki harfin arasına sıkıştırabildiğine inanamıyorum delişmen hayatını. Bir gece, bir radyo istasyonuna ödünç bıraktığın hayatını paylaşıyoruz. Herkese yetecek bir öykü saklamışsın kısık sesine. Şimdi bir ölümün başında sağlamasını yapıyoruz öğrendiklerimizin. Tuttuğumuz notların altını çiziyoruz özenle. Kendi hayatımıza katık yapacağız, umarsız yürüyüşlerini.

***

– Sen ağladın mı?

– Yoo nereden çıkardın be?..

Sonuç Önermesi:

Hayatta bazı şeyleri değiştiremem!

Saat kaç?..

– Merhaba.
– Merhaba.
– Bu gece biraz durgun görünüyorsun.
– Öyle mi? Farkında değilim.
– Sana bir şey soracağım.
– Sor bakalım.
– Yalan söyleyeceksen hiç cevap verme tamam mı?
– Kime ne zaman yalan söyledim? Ne biçim konuşuyorsun?
– Hemen kızma. Yalnızca emin olmak istiyorum.
– Sor tamam.
– Onunla konuşuyorsun değil mi?
– Kiminle?
– İkimiz de biliyoruz kiminle konuştuğunu.
– Seni sıkıyor değil mi? Yakana..
– Kimsin sen?
– Ne önemi var ki? Konuşuyorsunuz değil mi?
– Kimsin sen?
– Kendine zarar vermekle ondan kurtulamazsın.
– Saçmalıyorsun. Adını söylesene..
– .....
– Kapattı abi.
– Adını verdi mi Ümit?
– Vermedi abi?
– Oğlum sorsana millete adını. Elli kere söyledim ya!..

Ne oluyor?
Kim bu adam?
Onu nereden tanıyor?
Nereden biliyor?
Birisi büyü mü yaptı?
Offf kafayı yiyeceğim ya!

Uzun süredir giyilmekten yıpranmış bir hostes kıyafeti taşıyordu üzerinde ve özensiz, ucuz olduğu anlaşılan çiğ bir sarı renkle boyanmıştı saçları. Esmer teninde kötü duruyordu.

Yapmacık bir gülümsemeyle bakıyordu yolculara.

Yapmacık gülümsüyordu hayata.

Leş gibi ter kokan, taşralı yolcu erkeklerin gözleri değiyordu vücuduna. Saklayamıyordu kendini daracık otobüsün koridorunda.

Gizlenemiyordu, hayatın dar sokaklarında.

Yolun on dört saat süreceğini söyledi cızırtılı mikrofondan. İstenildiği takdirde düğmeye basıldığında geleceğini anlattı.

Mola yerine geldiğimizde bir masaya oturdum. Az sonra bir telefon kulübesinin önünde gördüm onu. Elinde birkaç tane telefon kartı vardı. Hızla çevirdi telefonu. Acaba kimi arıyordu? Annesini mi, yoksa sevdiğini mi? 'Ben iyiyim' diyordur. 'Kirli gözler değdi vücuduma ama tertemizim hâlâ...'

Uzun uzun konuştu telefonda. Tekrar tekrar numaralar çevirdi ve her konuşmasında gülüyordu. Kendisi ne kadar gerçek olsa da, gülümseyişleri o kadar sahteydi.

Üniversitedeydim o yıllar ve tek tek insan hayatlarıyla ilgilenmek yerine, toplumsal yaşam projelerinin ütopik ve büyülü havasında yaşamayı tercih ediyordum. İdeolojik argümanlarla doldurulmuş anlatımlarda, tek kişinin yaşamı algılayışında ortaya çıkan duygusal formlar önem taşımaz. Açıkçası insan yaşamlarıyla ilgilenmek yerine, toplumu kurtaracak projeler peşinde koşmalıydık. Yaşamak fiili, altında bilgi olmayan, anlık coşkulara dayalı eylemsellik alanına dönüşmüştü o dönemde. Projeler, duyguların insanı zayıf düşürebilecek etkilemesine izin vermiyordu genellikle. Aşk şiirleri kalın ideolojik kitapların

arasında eskimeye yüz tutuyordu. Birileri adına var olmanın kutsandığı bir algılayışla bakıyorduk hayata. 'Kimin için?' sorusu asla sorulmazdı. Zira verilecek cevaplar bir ucundan Allah adına yaşamak vurgusuna ulaşacaktı. Kimsenin umursamadığı bir grup genç insan, onlar adına yaşam projeleri tasarlıyordu. Edebiyat Fakültesi'nde anfi-10'un önü, hayatla örtüşmeyen hayallere ev sahipliği yapıyordu.

Yoldaki İşaretler, Dört Terim, Fizilal'il Kur'an elimizden düşmüyordu. Seyyid Kutub'un, Ali Şeriati'nin, Mevdudi'nin yaşamlarına dalıyorduk bir aradayken. Muhafazakârlıktan, sağcılıktan sıyrılıyorduk böylece. Evlerdeki sohbetlerde tefsir okuyor, çıkarken her ihtimale karşı ikişerli gruplarla çıkıyorduk. Geleneği olmayan bir zihinsel oluşumun hayata oturmasına gayret gösteriyorduk hepimiz. Dinsel olan argümanların geleneğinde büyük oranda sağcı ve muhafazakâr izler doluşmuş olduğundan saf bir İslam algılayışının geleneği yok diye düşünüyorduk.

O dönemlerde, hayatında Mute Destanı'nı dinlememiş ve direniş adına hiçbir eylemselliği hayatına sokmamış genç şairler!, genç yazarlar! Ucuz radikalizm eleştirisi yapmıyorlardı. Tatmadıkları bir hayatı, marjinal ve çalıntı sözlerle eleştirme zavallılığından pay toplamaya çalışan bir sürü az gelişmiş entelektüel türedi sonraları. Yoldaki İşaretler'i eleştirmekle kendilerine paye katmayı umuyorlardı. Yeni yeni çoğalan mekanlarında edebiyat söylemleri arasında geçmiş İslami oluşumları da eleştirmeyi borç biliyorlardı. Cemaatler diyorlardı, vakıflar diyorlardı da bir kez olsun uğramadıkları mekanları yerden yere vuruyorlardı.

Mutsuz olmamıza sebep olan şeyler vardı elbet. Yerli yerine oturtamadığımız şeyler. Bir kuşağın hayatın içine girmesiyle anlam değiştiren kavramlar vardı ortalıkta. Öfkeleniyorduk bunları görünce. Gelecek tasavvurlarımızda yeri olmayan şey-

ler. Bunu eleştirmenin karşıtı embesil ve algısı gelişmemiş tiplerle zorlama beğenilere sahip olma ve renksizleşme de değildi doğal olarak. Sahici olanı ve dengeli olanı arıyorduk.

Yitirilmemiş bir coşku taşıyordu genç insanlar ve bir gün Filistinli oluyorlardı, ertesi gün Afganlı, sonra Eritreli, Keşmirli. Yeryüzünü sımsıcak bir samimiyetle dolaşıp, evrensel şiarı seslendirirken, bir türlü kendi memleketimizin havasını soluyamıyorduk. Bir türlü içinden çıkamadığımız bir çelişkinin çaresiz aktörleriydik. Emek sömürüsünün, düşünce suçunun, şiddetin, sokak insanlarının kol gezdiği bir ülkeye sağır kalıyorduk ve gitgide parçası oluyorduk zulmün. Evrenselliğin ilk basamağında düşüyorduk daha.

Bir grup genç insan reel hayatla, okudukları kitapların arasına sıkışmış ve çıkış yolu arıyorlardı. Sakındıkları her şey karşılarına çıkıyor ve kendilerinden yeniden tercih yapmalarını bekliyordu. Her tercih biraz daha yoruyordu zihinlerini. Cahiliye adını verdiklerini geçmiş yaşamlarında kalan herkesi bir çırpıda siliveriyor ve gitgide koyulaşan bir yalnızlığa düşüyorlardı. Müşrik! anne ve babaların, iman eden! oğulları candan bir sarılışı unutuyorlardı bir zaman sonra.

Gerçek yaşam kurguları soluklaşıyordu yavaş yavaş. Öğrenci evlerinin gece sessizliğinde, Sezen Aksu'nun buğulu sesinde ve ağır şarkılarında arıyorlardı gerçeği. Ahmet Kaya'nın asi ve kalın sesiyle hayata bağırıyorlardı. Kulağında walkmanle uyuya kalan genç insanlar, ertesi gün yeniden, okul koridorlarında meydan okuyan voltalara adım atıyorlardı.

Okulda tesettürlü kızlarla, İslamcı camianın genç erkekleri arasında ilginç ilişki biçimleri gelişiyordu. Birbirlerinden ders notları almaktansa, diğer öğrencilerden almayı yeğliyorlardı. Sanki onlar birbirlerine namahrem fakat diğer öğrenciler mahrem gibi davranıyorlardı. Yüz yüze gelmiyor, konuşmuyor, yardım istemiyor, bir şeyler danışmıyor sanki yokmuş

gibi davranıyorlardı. Duygusal olarak yakınlaşanlar bunu asla ifade etmemekle birlikte, yan yana durduklarında göz göze gelmemek için, her ikisi de ya yere bakıyor ya da önlerine, sonuçta başka yöne bakıyorlardı. Gözlerin yakıcılığından kaçıyorlardı belki de.

Aşkı hayat biçimlerine bir türlü oturtamıyorlardı. Nasıl yaşanabileceğinden emin değildi hiçbiri. Günaha düşmek korkusuyla, âşık olmak arasında savrulup duruyorlardı. Kendilerine sevmek yerine, mantıklı olmayı telkin ediyorlardı ve akla yükleniyorlardı. Hatta gereğinden fazla. O dönemde henüz kitaplaşmamış olan Mona Roza'yı ezbere okuyor, bir muska gibi yanlarında taşıyorlardı. Şiirin fotokopileri elden ele dolaşıyor ama Roza'yı bulabilme düşüncesi hayallerin ötesine geçmiyordu.

Bu durum patolojik insan tipleri doğuruyordu. Bir iki arkadaşının dışında, hiç kimsenin haberinin olmadığı nikahlar yapılıyor. Genç evliler, kimselere sezdirmeden buluşmaya çalışıyorlardı. İmam nikahının kutsallığı, gençlik heveslerinin türettiği sağlıksız ilişki biçimlerini gizlemeye çalışıyordu. Sonuçta genç dulların sayısı artıyordu. Kendilerini bu patolojik durumdan kurtarabilecek sosyal alanları bir türlü oluşturamıyorlardı. Çünkü Müslümanların bundan daha önemli işleri vardı. Bu önemli işler, evlilik taleplerini ve biçimlerini de etkiliyordu doğal olarak. Evlilik için gerçekleştirilen konuşmalarda bir eş aramak yerine, cephe arkadaşı aramak gibi bir sonuç çıkıyordu. Evet herkes kendisine cephe arkadaşı arıyordu ama, hiç kimse ev hayatının nasıl olduğuna dair bir fikir sahibi değildi. Dergiler ve kitaplar, Ali'nin, Fatıma'nın aile hayatını yazıyorlardı. Müslümanın aile hayatı üzerine idealize edilmiş formal ifadeler yazılırken kimse gerçeği görmek istemiyordu. İslami kesimde boşanmalar artıyor, aile şiddeti yayılıyordu. Sorunun kaynaklarını tespit etmek yerine, görmezden geliniyor, hiçbir şey

yokmuş gibi davranılıyordu. Ne Ali ne de Fatıma, evlere uğramıyordu bile.

Okulda eylem alanlarında gördükleri mücahit ve mücahideler eve girdiklerinde kitabi söylemler bir kenara itiliyor, reel hayatın karanlığında tutunacak yer arıyorlardı.

İyi okulların, iyi bölümlerinde okudukları halde, uzlaşmamak adına, entegre olmamak adına, birçok iş imkanlarını reddediyorlar ve alanlarıyla ilgili olmayan işlerde geçimlerini sağlamaya çalışıyorlardı. Bir süre sonra hiç beklemedikleri bir kuyuya düştüler. Allah rızası için çalıştıkları abilerinin şirketlerinde, ucuz işgücü olarak kullanılmaya başlamışlardı. Akıllarının ermediği ekonomik ilişki biçimleri, onları kullanıma hazır ucuz işgücüne dönüştürüvermişti ve bir kez daha anlamadıkları bir dünyanın içine düşmüşlerdi.

Savrulanlar oldu.

Tükeniyorlardı.

Geçmişin hesabını, inandıkları değerlere ihanet ederek soruyorlardı.

Sorunu doğru tespit edebildikleri halde, çözüm adına yaptıkları geçmişe dair ne varsa yok saymak oldu.

Bir gün benim diyebilecekleri bir kişilik yapısını da yitirdiler.

Birçoğu kayboldular.

Şehirlerarası otobüste servis yapan genç kız, çok gerçek bir dünyanın kısık sesini temsil ediyordu.

Ben hayatı üniversitede öğrenmedim.

Aşk arası...

"martılar ismini gelir fısıldar,
sahilde sessizlik seninle ağlar.
Her tarafta senden bir hatıra var,
baktığım, gördüğüm, duyduğum sensin."

Müslüm Gürses

Seni seviyorum!

Okulun koridorlarında yürürken başını yerden kaldırmamanı seviyorum. Ürkek adımlarla dolaşmanı, her an başına bir kötülük gelecekmişçesine tedirginlikle yürüyüşlerini. Öğrenci eylemleri başladığında gözlerine biriken korkuyu. İki kızın dışında arkadaş edinememeni seviyorum.

Ablalarına olan saflık derecesindeki bağlılığını seviyorum. Kendi ayaklarının üzerinde kaldığında düşme korkunu. Erkeğinin sana sahip çıkması gerekliliğine ilişkin düşüncelerini. Derslerin bittiğinde kantine takılmayışını. Annenle babana, hayatın boyunca yalan söylemeye cesaret edemeyişini ya da aklına bile gelmemesini seviyorum.

Seni seviyorum!

Çantanda gezdirdiğin İslami kitapların üzerini gazete kağıdıyla kaplamanı. Makyaj değmemiş yüzünün çocuksuluğunu. Notlarını koyduğun dosyayı göğsüne bastırıp taşımanı. Hızlı hızlı konuşmanı. Politikadan anlamayışını. Malayani sayıp, müzik dinlemeyişini seviyorum.

Yemekhanede, erkeklerle yan yana yememek için uzun uzun oturacak müsait masa arayışını seviyorum. Bir nakışın başında saatlerce oturabilecek olmanı, misafirliğe gitmeden saatlerce önce tatlı bir heyecana kapılabilecek olmanı, babanın iş dönüşünde yemeğini getirebilecek olmanı seviyorum.

Çocuğunla saatlerce bıkmadan oturup konuşabilecek olmanı seviyorum ben.

Politik ve edebi toplantıların hiçbirinden haberdar olmayışını, evinin ve okulunun ve birkaç yakın tanıdığının oturduğu semtler dışında etrafı bilmemeni, arkadaşınla bazen alışverişe çıktığında yanından ayrılmamaya özen göstermeni, ani bir gürültüde kuş gibi irkilmeni seviyorum.

Memleketteki anneanneni telefonla aradığında yüzünde beliren sahici gülümsemeyi, sevinci, heyecanı seviyorum ve akrabalarına olan düşkünlüğünü.

Defterlerini özenle tutmanı ve dikkatli yazmanı, kırtasiye eşyalarını süslü ve renkli almanı seviyorum. Kalemini, defterini, kitaplarını asla getirmeyi unutmamanı, derslerine devamsızlık etmemeni, her söyleneni önemsemeni seviyorum.

Teknoloji ile bir türlü uyuşamayışını, ağaçlara, böceklere daha fazla ilgi duyuşunu seviyorum.

Erkek arkadaşlarından söz etmeye başlayan arkadaşlarının yanında, utanıp konuyu değiştirmeni, tavsiyelerde bulunmanı ve sonra içten içe ilgi duymanı seviyorum. Sonra da hemen yüzünün kızarmasını. Evet yüzünün çok çabuk kızarmasını seviyorum.

Sık sık başörtünü düzeltmeni.

Kimseye sözünü etmediğin hayallerini, her gece yatmadan tekrar tekrar aklından geçirmeni seviyorum. Senden umulmadık ölçüde hayallerini genişletebilmeni, annene ne düşündüğünü hissettirecek acemi sorular sormanı, yaşlı kadınları usanmadan dinleyebilmeni seviyorum.

Açıkçası seni sadece okulda gördüm ve hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Tüm bunların olabileceği hissini uyandırdığın için seni seviyorum. Böyle birini sevmeye ihtiyacım olduğu için seni seviyorum. Başbaşa kaldığımda Mona Rosa'yı bir kıza okuma ihtiyacım için sevdim seni.

Karşılaştığım ve konuşabildiğim anda okuyabileceğim daha çok şiir var aklımda ve artık konuşmalıyız. Çünkü şiirler ağırlık yapıyor zihnimde...

– Konuşmayı kabul ettiğin için sağol.

– Ne diyeceksiniz?

– Şeyy.... biraz yalnız kalabilir miyiz? Arkadaşın biraz izin verirse?..

– Kusura bakmayın tek başımıza kalmamız caiz değil o da olsun?

– İyi de okulun içindeyiz tek başımıza değiliz zaten. Bir sürü insan var etrafta.

– Olsun yine de kalsın. Ondan bir şey saklamıyorum nasıl olsa.

– Peki.. şey.. çok güzelsin..

– Böyle şeyler söylemeyin lütfen!

– Aslında... seni., seni seviyorum ben.

– Ne diyorsunuz? Bunları duymak istemiyorum!

– Kötü bir şey söylemedim ki. Seviyorum yani.. evlenmek niyeti işte!

– Böyle olmaz bu işler. Birilerine iletirsiniz oturup öyle konuşulur. Benim de danışacağım insanlar olur.

– Kızım sen aptalsın! Sen var ya harbiden salaksın! Seni hayatında karşılaşabileceğin en gerçek ve kutsal eyleme, özne yapmaya çalışıyorum ve sen hâlâ farkında değilsin. Neler kaçırıyorsun biliyor musun?

– Ne biçim konuşuyorsun?

– Evet öyle konuşuyorum. Sen salaksın kızım! Benim aşkıma özne olma şansını kaybettin. Sümsük bir herifle hayatını geçireceksin. Tüketeceksin kendini. Mutfaklarda sürüneceksin. Sana bir tek gece şiir okumayacak. Bunu sen istedin. Hak ediyorsun kızım. Senin gibiler hak ediyor bunu. Biraz cesur ol kızım, ben iyi bir insanım, senin için olabileceklerin en iyisiyim.

Kaybettin!

Cidden kaybettin. Acımıyorum sana bunu sen istedin. Git sümsük bir herif bul. Hatta ablaların bulsun sana.

– !!!

– Aşk diye bir şeyi ölsen de öğrenemeyeceksin bundan sonra. Hadi eyvallah!

Telefonlar sussun!...

– Telefon var abi.

– Tamam Ümit.

– Alo!

– Buyrun, gece sizi dinliyor.

– Sen ne biçim Müslümansın be! Defol git.

– Alo!

– Sizden çok şey öğreniyoruz, sağolun.

– Alo!

– Çok ukala konuşuyorsun. Her boku sen mi biliyorsun?

– Alo!

– Bize birkaç kitap tavsiye eder misiniz?

– Alo!

– Dinciler yüzünden bu hale geldik. Sen daha ne konuşuyorsun!..

– Alo!

– Sanki benim içimden geçenleri söylüyorsun. Teşekkür ederim.

– Alo!

– Senin gibiler yüzünden bu hale düşüyoruz.

–Alo!

– Burada olmanızdan çok memnunuz.

Susturun şu telefonları!

Ne oluyor, böyle..

Birisi anlatsın her şeyi. Kim bu insanlar? Nerede yaşıyorlar ve neye inanıyorlar? Ben ne yaptım onlara? Ne istiyorlar ve hangi şehirde yaşıyorlar?

Anlat Hegel!

Anlat, tüm bunların antitezi nedir?

Söylenmesi gereken mutlak doğrular, geçerli önermeler hangileridir? Hangi cümlede gerçek saklı duruyor? Hangi tanım her şeyi kapsar? Özdeşlik nerededir? Çelişmezlik ve üçüncü halin imkânsızlığı nerede kaldı? Hangi aklın ilkelerine yaslanacağız? Hangi akıl bize genel geçer bilgiyi sunacak?

Hangi ruhun kendini bilmesinden var olduğumuzu birileri anlatsın bize. Ayaltı alemin sırları nelerdir?

Tüm bu yaşadıklarımızın kaynağı hangi idedir, Platon?

Hangi idenin yansımasıdır; ihanetler, alçaklıklar, vurdumduymazlıklar, çıkar düşkünlüğü?

Hangi kahrolası şeytan peydahladı tüm bu piç tercihleri?

Neremiz doğu ve neremiz batı? Yerkürenin hangi ıssız noktasındayız? Adem buraya mı düşmüştü ilk kez? Zekeriyya burada mı öldü? Yahya geldi mi hiç buralara?

Hangi ölü dili konuşuyoruz? Ben en son kime anlattım kendimi? En son kiminle ağladık? Ezberlediğimiz son ayet hangisiydi? Hangi ayete sırt çevirdik en son? Bu sesler kimin sesi? Tanrı en son ne zaman konuştu? Dilimizde yaralar oluştuğunda ne söylüyorduk?

Bu kurbanlar kime adandı? Adamak için bakireleri seçmemizin hikmeti nedir? Girip çıktığımız bu mabedleri kimler inşa ettirdi. Kaç kişi öldü inşa sırasında? Bu ilahilerde ne anlatılıyor? İnandığımız Tanrı sayısı kaç? Sıra bize gelecek mi? Yaşlılar neredeler? Ya çocuklar?

Hangi sokak bizi gitmek istediğimiz yere götürür? Güneş nereden doğmaya başladı? Kaç gündür sabah olmuyor? Dünya hâlâ dönüyor mu?

Susun artık!

Defolun hepiniz buradan.

Lanet olsun!

Biri anlatsın artık her şeyi.

Allahü Ekber!

Aydınlık sabahı düşün, ve durgun, karanlık geceyi. Rabbin seni ne unuttu ne de darıldı; öteki dünya senin için (hayatının) bu ilk bölümünden mutlaka daha iyi olacak! Ve zamanı geldiğinde Rabbin sana (kalbinden geçeni) bağışlayacak ve seni hoşnut kılacak.

(Duha, 1/5)

Radyo istasyonu seslerin mezarlığına dönüşüyor...

Bütün gece Geronimo'yu aradım. Solgun yüz vadisine, kızıl şerbet ırmağına ve kara yağmur ormanına baktım ve bulamadım. Halkının acımasızca katledildiğini anlatıyormuş. Özellikle kadın ve çocukların daha fazla dayanacak gücü kalmamış. Beyaz adamlar kadınları ve çocukları da öldürüyor. Erkekler kendini koruyabilirler ama yaşlılar ve kadınlar ve çocuklar çok ölüyorlar. Apaçi reisi savaşı bırakma kararını vermiş. Artık bu kadar insanın ölmesine dayanamadığını söylemiş Kartal Göz'e.

St. George tarafında bir köy kurmuşlar, teslim olan yerlileri toplamak için. Geronimo'nun şapkalı bir resmini gördüm, içim burkuldu. Köyde rahat değilmiş büyük reis. Beyazlar aşağılar gözlerle bakıyormuş diyorlar.

Okuma yazma öğretiyorlarmış yerlilere. Geronimo reddetmiş.

'Toprağı ve dağları ve gökyüzünü ve ırmakları ve ağaçları okumayı biliyorum ben. Sizin harflerinize ihtiyacım yok. Ulu Manitu'nun harflerini okumayı biliyorum.' demiş reis. Geronimo'da zorunlu eğitime karşı olduğunu belirtmiş.

Bir gün beyazlar yemek dağıtmak için yerlileri sıraya sokmuşlar köyde, dernek alanların avuçlarına boya ile işaret koyuyorlarmış. Büyük reis reddetmiş ve 'biz hayvan değiliz' demiş. Aç kalmayı tercih etmiş. O gece kaçmayı kafasına koymuş.

Ertesi gece, güvenilir ve güçlü adamlarıyla beraber köyden kaçmış reis.

Bütün gece aradım fakat bulamadım. Bulabilseydim tebrik edecektim. 'Gazan mübarek olsun reis!' diyecektim.

– Eğer sesimi duyuyorsan ara beni Geronimo. Ara görüşelim olmaz mı?

Bir gün var ya, bir gün...

Üstü açık, altmış sekiz model kırmızı bir Mustang'a atlayıp, altüst edeceğiz ortalığı. New York sokaklarında naralar atıp Harlem'i selamlayacağız. Şamaroğlanına döndüreceğiz, sümüklü beyaz veletleri.

Irzına geçilen Apaçi, Siu, Cherokee ve diğer yerli kızların hesabını soracağız reis.

Allah büyük!

Sesler düşüyor radyoya ve Geronimo'dan ses seda yok. Sözcüklerde hayat belirtisi yok. Sonuç cümlelerine tapınıyor herkes ve kentin görünen yerlerine manşetler atıyorlar. Sayıklamalara kulak kesiliyorum. Artık gerçeği sayıklamalarda bulabiliriz. Bilinç halleri gerçeği örtüyor, insanlar beceriksizliklerini gizleyebilmek için tek başınalığı kutsuyor.

Gürültü bilinci kuşatıyor.

Gürültü bilinci dönüştürüyor.

Gürültü bilinci kısırlaştırıyor.

Gözlerine bant çekiliyor zavallı çocukların, kızların, kadınların. Hüzün en çok gözlerden okunuyor. Gazetelerde hep gözler gizleniyor. Acı en çok gözlere siniyor. Utanç en iyi gözlerden okunuyor. Gözler hayatı tefsir ediyor. Hayat gözlerden kendini ele veriyor.

Nesnelerden ve ışıklardan ibaret bir büyü sarıyor etrafımızı.

Bayram ne zaman gelecek?

Somurtkan bakışlar ne zaman bitecek?

...

Çocuk şarkılarından masumiyet uman bir yığın insan oluveriyoruz. Kitle oluveriyoruz. Toplum oluveriyoruz.

Birlikte ölüveriyoruz.

Suçlarımızı ele veriyoruz.

Susmuşluğumuzla gizleniveriyoruz.

Çok bilinmeyenli denklemlere kurban oluyoruz ve tüm hesaplamalar sonuçsuz kalıyor. Var olduğumuzu kanıtlayamıyor hiçbir matematiksel çıkarım. Hiçbir teori olguları açıklamaya yetmiyor.

Yaşadığını kanıtlayamayan çaresizler oluyoruz. Bilimsel varsayımlarla idare ediyoruz reel yaşamları. Hipotezler yığınına dönüşüyor geçmiş yaşantılarımız.

Sponsor bulunamadığından sönük bir gösteriye dönüşüyor hayat. Eskimiş duyguları yeniden sürüyoruz ortalığa.

Eskiyoruz.

Eskitiyoruz.

Hayat kendini tekrar ediyor.

Hayat kendini tekrar ediyor

Hayat kendini tekrar ediyor.

Hayat kendini tekrar ediyor.

Hayat kendini tekrar...

Hayat kendini...

Hayat...

...

Geronimo hâlâ aramadı. Başına bir iş gelmiş olmasın?

– Eğer ararsa hemen bağla Ümit.

***

– Boşuna bekleme aramayacak.

– Sen nereden biliyorsun?

– Biliyorum işte...

– Nerden bilecen ki? Görürsün arayacak.

– Görürüz...

ne, gidiyor musun?...

– Sana bir şey söylemek istiyorum.

– Ne oldu, ne diyeceksin?

– Bak bunu çok düşündüm.

– Neymiş o ya? Merak ettim.

– Gitmek istiyorum.

– !!!

– Evet çok düşündüm ve artık gitmeye karar verdim.

– Ne diyorsun? Yani... şey... ciddi misin? Aslında...

– Ciddiyim tabii ki. Hem sen de bunu istiyordun ve son zamanlarda iyice usandın. Seni artık rahat bırakacağım.

– Bir dakika doğru mu anladım, sen artık kesin olarak gideceksin öyle mi?

– Evet aynen öyle. Umarım mutlu olmuşsundur.

– Şey... hiç beklemediğim bir şeydi, çok ani oldu. Ne düşüneceğimi bilemiyorum.

– Ne demek bunu sürekli isteyen sen değil miydin? Ben de hak verdim. Sana zarar verdim ve gidiyorum.

– Evet ben bunu istiyordum ama... ama bu kadar kolay... yani böyle bir karar verebileceğini hiç ummuyordum. Anlatabiliyor muyum ?

– Neyse bunu çok fazla uzatmanın alemi yok. Kararım kesin, gideceğim. Şimdi kalkıp da istemediğini mi söyleyeceksin yoksa, gözlerimi mi yaşartacaksın?

– Hayır, hayır öyle bir şey istemeyeceğim senden. Gitmeni, beni yalnız bırakmanı isteyen bendim. Bana söylediklerin-

den usandım. Bana kendimi kötü hissettiriyorsun. Ama seninle ne zamandır birlikte olduğumuzu hatırlayamıyorum bile. Bu çok uzun zaman oldu.

– Uzatmanın gereği yok galiba. Hoşça kal!

– ...

– Sahiden gidiyor.

– Bunu ben istedim. Off ya! Sevinmem gerekir. Bana sürekli olumsuz tavırlar takınıyordu.

– Şimdi ne olacak?

– Kendimi bildim bileli o var. O olmazsa ne olur bilemiyorum. Bundan daha iyi olur sanıyorum. Hadi canım uzun zamandır istediğim bir şeydi ve gerçek oldu. Ondan nefret ediyorum hatta. Yok yok, nefret değil ama beni çıldırtıyor. Her şeye karışıyor. Söylediği her şey beni mutsuz ediyor. Başağrılarımı şiddetlendiriyor. Kendisine yalvartmaktan hoşlanıyor. Beni umursadığı falan da yok. İyi davranmıyordu zaten.

– Mutlu olmalıyım, bunu istiyordum.

– Söylediklerinde her zaman haksız mıydı?

– Hepsinde değil ama onun yüzünden uykusuz geçirdiğim gecelerin sayısı çok fazla. Daha çok götürüyor benden. O olmazsa daha sağlıklı düşünebilirim.

– Hadi artık oğlum sevinmelisin.

– Hakikaten gitti mi?

– Böyle bir şeyi ilk defa söyledi. Gitti galiba.

– Hayatım bir düzene girecek.

– Artık savrulmayacağım. Yaşamın karanlık yüzleri olmayacak artık. Sürekli kulağıma öfkeyi, korkuyu, tükenmişliği fısıldayan biri yok.

Çok üzgün görünüyordu. Acaba benim yüzümden mi? Ne alakası var canım. Onun bana yaptıklarının yanında ben ona hiçbir şey yapmadım ki.

Yine de bunca zaman beraberdik. Biraz gönlünü alsaydım hiç olmazsa. Birkaç iyi laf etseydim. Teşekkür gibi, helallik gibi bir şeyler söyleseydim. Ama o kadar ani oldu ki, düşünemedim bile. Ağzım dilim tutuldu. Nasıl böyle kolay oldu ki? Hiç gitmeyecekmiş gibi konuşuyordu. Bana sürekli senden başka biri değilim diyordu. Yalancı! Gitti işte, ne demek başka biri değilim? Bal gibi de ben haklıyım.

Çocukluğumdan bu yana benimle birlikteydi. Bu olacak şey değil. Kalkıp gitti. Ve bir anda ortada hiçbir şey yokken.

Yoo...! Son zamanlarda ağız dalaşımız artmıştı. Ona çok söylendim. Ama o da son zamanlarda daha çok konuşuyordu. Hatta beni öldürmek istediğini bile düşünmüştüm.

Sahiden ya! Artık son darbeyi vurmaya çalıştığını düşünüyordum. Özellikle son zamanlarda beni altüst etti. Ona inanmıyorum. Bana iğrenç bir herifmişim gibi davranıyor. Ona kalsa yaramaz herifin tekiyim. Tamam, bazı yanlışlarımı kabul ediyorum. Ama onun dediği kadar da değilim herhalde. O kadar da mı kötüyüm? Kendime olan güvenimi azalttı. Resmen sokaklarda dolaşırken bir kenara sinmek isteyen sokak köpekleri gibi hissediyordum bazen kendimi.

Gitti be!

Cidden gitti. Hâlâ inanamıyorum.

İyi de neden sevinemiyorum?

Allah'ım yardım et bana. Ne oluyor şimdi?

Sakın yeni bir oyunu olmasın?

Niye yapsın ki? Bunca zaman kabul etmediği bir şey bu.

Çıldıracağım ya!

Allah'ım aklımı koru lütfen.

Şimdi ben ne yapacağım?

1. gün

O yok!

Dediği doğruymuş.

Uzun cümleler kuramıyorum.

Hayatı kısa cümlelerle geçiştirmek uğraşındayım. Soranlara susmanın erdemliliğinden söz ediyorum. Tabii ki yine kısa cümlelerle. Aslında yalan. Bu susuşum erdemli ve iradeli bir susuş değil. Uzun cümleler kuramayışımdan.

Reddediş fiillerini de kullanmadığımı farkettim.

Bu durumun adına huzur mu demek gerekir? Açıkçası henüz bilmiyorum.

Ama alışacağım. Bir iç suskunluk cazip geliyor. Hayat daha iyi olacak.

Dün bütün gece uyudum. Demek ki uykusuzluğumun sebebi gerçekten oymuş.

Başım ağrımıyor.

O yok fakat hayatımdan da çıkmış değil. Sürekli onu düşünüyorum. Yaşamın iyi olacağına ilişkin terapiler yapıyorum kendi kendime. Aklımdan çıkarmak kolay değil. Zaman alacak. Başaracağım. Evet bunu başaracağım ve başarmak zorundayım. Bunca yıllık birliktelik kolay değil tabii ki?

Henüz huzur kavramının içini doldurmadım yaşamımla. Bekleyeceğim.

2. gün

O yok!

Dünden daha iyi olduğumu hissediyorum. Galiba psikolojik bir rahatlama çabası benimkisi. Aslına bakarsanız pek bir değişiklik yok.

Sesleri duyamadığım zamanlar oluyor. Daha doğrusu algılayamadığım anlar oluyor. Sadece bir gürültü gibi geliyor bazen. Anlamlı değillermiş gibi.

Pek kimseyle görüşmüyorum.

Derinlik algımı da kaybediyorum. İki boyutlu gibi her şey.

Bir film karesinin içinde gibi hissediyorum kendimi.

Her an geri döneceği hissini üzerimden atamıyorum. Sürekli geri dönecekmiş gibi geliyor. Bunun gerçek olduğuna inanmak istiyorum. Bir türlü inanabilmiş değilim.

Platon'un idealar dünyası nerede?

Suyun tanrısallık içerdiği doğru mu?

Susuşlarımın süresi artıyor.

İki gün oldu mu?

Zamanın işleyişini doğru ölçemiyorum.

Şimdilik etrafımdakiler bir şeyin farkında değiller. Kimseye bir şey söylemek istemiyorum.

Bu aralar iştahım da azaldı. Ama onunla ilgisi olamaz.

3. gün

Hâlâ ortalıkta yok.

Gerçek olduğuna biraz daha inandım bugün.

Şimdi kendimi toparlamam gerekli. Uzun yıllar bu fırsatı bekledim. Hayata karşı biraz daha donanımlı olmak vaktidir.

Öfke eskisi kadar kendisini hissettirmiyor. Onun olmadığının göstergelerinden biri bu.

Sürpriz ihtimali aklımdan çıkmadı. Gelebilme ihtimalini yok saymıyorum.

Hâlâ onu düşünüyor olmam sağlıklı mı?

Aynı nehirde iki kez yıkanabilme ihtimalini düşünmeye çalıştım. Gerçeğe ancak tümel önermeler elde edilerek mi ulaşabiliriz?

Başka şeylerle meşgul olmaya çalışıyorum. Sahi Geronimo ortalıklarda görünmüyor.

Doğru kelimeleri seçmekte güçlük çekiyorum. Zihnim düzenli işliyor ama sözcükler avucumda durmuyor.

Konuşmam şart değil. Düşünebiliyorum. Bu yeterli değil mi sevgili Descartes? Kraliçe Christina'yı asla affetmeyeceğim dostum. Sen rahat ol lütfen. Sen önemli adamsın.

Şimdi ben ne yapacağım?

4. gün

Allah'ım yardım et. Harfleri topar l a y a
m ı y
o r u m
h k
ı h
s t ‘ r e
a
z c b j
s k ş
ğ
ö u y t
e
i b j o P
c v h d
n f
ı s t a
ü z e

l ç p

r y u ğ b z ö

Harfler yeryüzünü dolaşıyor...

Bağdat...

Mart ayına göre sıcak bir hava yaşanıyor. Güneş kendini gösterse de bunaltıcı bir sıcaklık yok. Ara sıra haberci rüzgarlar yüzlere bir serinlik bırakıp gidiyor. Halk bu tip rüzgârların insanlara bir şeyleri haber verdiğine inanıyor. Yüzlerinde düşünceli bir ifade var ve anlaşılan kimse hayra yormuyor bu rüzgârları.

Zayıf bir adam...

Seyrek sakalında tek tük siyah kıllar var. Siyah yün bir elbise giymiş. Bilge bir yüzü var ve yüzünün çizgilerine acı sinmiş. Gözünün kenarlarında yaş birikmiş de akamıyormuş gibi. Oldukça yorgun bir vücudu var, hafif öne doğru eğik. Kolları ve bacakları ince. Sanki hep bir şeyler fısıldıyormuş gibi. Dua ediyormuş ya da söyleniyormuş hissini uyandırıyor. Yüzündeki acı, güleçliğini yok edememiş. Ağır ağır konuşuyor. Ağzından dökülen kutsal sözcükleri incitmemek için ağır ve saygılı konuşuyor.

– Ellerim acıyor! Hapishanede zincirleri hiç çözmediler.

– Söylemeyeceksin değil mi?

– Namaz kılarken bile çıkarmadılar.

– Beni dinlemiyorsun Mansur. Bana söylemeyeceğine söz ver.

– Bak delikanlı bunu anlayamazsın. Kalbim paramparça olacak. Bunu daha fazla taşıyamam. Yaşlı vücudum bunu kaldıramaz.

– Seni öldürecekler!

– Herkes bildiğinin hakkını yerine getirmekle mükelleftir. Sizin oralarda bu çok önemli değil galiba! Onlar da bildiklerinin gereğini yapacaklar. Tecellinin hüsnüne bakalım.

– Anlamıyorsun! Seni yaşatmazlar. Zaten bunun fırsatını kolluyorlar. Halife de bir şey yapamayacak.

– Sebeplere mi kulluk edeceğiz bu yaştan sonra evlat?

– Tekrar Mekke'ye dön istersen. Hem orayı özlediğini söylüyordun.

– Mekanlar, binalar, şehirler her şey tek tek anlamını yitiriyor. O'ndan başka hiçbir şey yok gerçek olan. Yüreğimizi küle çeviren başka özlem değil.

– Öldürecekler diyorum sana!

– Hadi birlikte inşirah okuyalım. Allah kalbimizi genişletir. Merak etme hiçbir tahayyül, mukadder olanı değiştirmeye yetmez. Kalbini ferah tut. Dua edelim.

– Senin için üzülüyorum Mansur. Ölmeni istemiyorum.

– İstanbul nasıl evlat? Bana biraz oraları anlat.

– Hadi gidelim artık.

– Mahkeme sürüyor.

– Kaçabiliriz!

– İskilipli Atıf kardeşimi iyi okumadın değil mi? Hani ders olarak anlatmıştın bir gün?

– Ne olursun söyleme!

– Nereye baksam O var evlat. Dünyada özü hakikat olan başka hiçbir varlık yok. Hakikatin tek kaynağı O. Bunu söylemek gerek, artık gizlenmesi mümkün olmayan apaçık, su gibi berrak, güneş kadar parlak bir gerçek bu. Bizim gibi muhtaçların gizlemesinin ne anlamı var? Başım dönüyor evlat. Vücudumun her azası, her hücresi aynı gerçeğin sancısıyla sızlıyor.

Her bir zerremde o hakikatin gizlenemez haykırışları var. Suretler artık yok oldu evlat.

– Sen kararlısın.

– Evet öyle. Ne o ağlıyor musun yoksa?

– Sırrı ifşa da suçtur biliyorsun.

– Biliyorum evlat. Biliyorum. Ama evrenin sırrını nasıl saklarız ki?

– Sana yardım etmesi için Muktedir'le görüşmek istedim ama izin vermediler.

– Hadi sen çok yorgunsun git biraz dinlen. Ben artık gitmeliyim. Bütün iyiliklerin kaynağı Allah'tır. O'nun iyilikle andığı bir kimseye kimsenin kötülük etmeye gücü yetmez.

– Sus Mansur söyleme!

– Söylemeliyim.

– Hayır!

– ENE'L HAK!

Şafak vakti harflerin Bağdat'ta buluşmasının yankısı şehri kapladı. Meydanı dolduran kalabalıklar bir ölüme şahit olmanın garip tedirginliğinden kendilerini alamadılar.

Yaşlı adamın ağzından dökülen cümleler toprağa bereket kattı:

"Allah'ım artık arzularımın mekanına geldim. Görkemliliğin karşısında gözlerim kamaştı. Sana ihanet edenler üzerinde bile sevgin var."

Roma...

Engizisyon mahkemesinin kurulduğu, az ışık alan ve rutubet kokan geniş bir kilise binasında kalabalık bir insan topluluğu yerini almış. Üstlerinde oldukça eskimiş kıyafetlerle ortalığa ağır bir koku yayıyorlar.

Yüksekçe bir kürsüde, diğerlerinden farklı ve gösterişli bir kıyafet giymiş yaşlı bir rahip kızgın bir yüzle yüksek sesle bir şeyler okuyor. Hemen altında bir masanın kenarında oturmuş, aynı giysiler giymiş altı tane daha rahip var.

– Söyleyecek misin?

– Buna mecburum.

– Biraz daha düşün. Hemen vazgeçme.

– Bak evlat çok düşündüm.

– Mansur'a ne yaptıklarını gördün değil mi?

– Evet.

– Bak gerçek olduğunu biliyorum ama..

– Vazgeçeceksin.

– Korkuyorum! Anlıyor musun? Korkuyorum!

– Anlıyorum G.

Bembeyaz saçlarıyla ve sakalıyla az sonra mahkemenin karşısına çıkmaya hazırlıyor kendini yaşlı adam. Çok şey bilmenin endişesi sarmış yaşlı bedenini. Bildiklerini saklamak zorunda olmanın endişesi. Güneşe bakıyor uzun uzun. Gökyüzünden ayırmıyor bakışlarını. Daracık pencereden güneş gülümsüyor yüzüne.

– Bazen söylemekten vazgeçiyorum. Sonra korku tekrar bütün her yanımı sarıyor.

– Korku da insani bir duygudur G. Bunun için kendini suçlama.

Ortadaki uğultu kürsüdeki asık suratlı rahibin gür sesiyle kesildi.

– Sessiz olsun herkes! G.G ayağa kalk! Kiliseye karşı gelmekle suçlanıyorsun. Ve biliyorsun ki kiliseye karşı gelmek Tanrı'ya karşı gelmektir. Roma engizisyonu seni günahtan ve şeytanın telkinlerinden uzaklaştırmak için toplandı. Kopernikus'un günahlarına ortak oldun ve bunun için Tanrı seni cezalandıracak.

– Yaptığım araştırmaların sonucu bunları gösteriyordu.

– Araştırmalar şeytanı doğrulayamaz! Senin zihnini şeytan ele geçirmiş. Tanrı'nın bildirdiğinden başka gerçek olamaz.

– Ama...

– Buna karşı mı geliyorsun?

– Hayır efendim.

Tanrı'nın yerine konuşan insanların sesleri kilisenin duvarlarında yankılanıyordu. Oradan tüm Roma'ya ve dünyaya yayılıyordu. Tanrı gibi konuşanların sesi her zaman daha yüksek çıkıyordu.

– Şeytanın hilelerine karşı korunmalıyız ve bu ancak kilisenin emrine hizmet etmekle mümkün olabilir.

Bu değişmeyen yargı tüm insanları ortak bir sömürünün dişlileri haline getiriyordu. Roma'dan yayılan bu ses her yandan duyuluyordu.

– Şimdi söyle G. G söylediklerinden pişman mısın?

Etrafına bakındı yaşlı adam yutkundu. Sonra başını öne eğdi.

– Allah'ım lütfen söylemesin!

– Evet!

Ortalıkta hain bir uğultu duyuldu. Yedi rahip çirkin bir gülümsemeyle baktılar G.'ye.

– Üzgünüm evlat. Yapamadım.

– Üzülme G. üzülme!

Bir kez daha kaybettik!

Tokat...

Hastanenin koridorlarında düşünceli adımlarla yürüyen genç bir adam. Koyu renkli gür saçı kısa kesilmiş. Zikir ağırbaşlılığıyla atıyor adımlarını. Yürümek adımlarına yakışıyor. Cesur adımlarına marş ezgisi takılıyor. Bazen duruyor derin nefes alıyor.

– İyi olacaksın ağabey. İyi olacaksın inşaallah.

– Allah başka dert vermesin. İnsan ne şu ne bu iyi oyunundan sorulmayacak mıdır? Biz de bunun için uğraşıyoruz. İyi oynamak için dostum.

– Sen iyi bir oyuncusun ağabey. Sık dişini biraz.

– Dostlarım da var -intiharlar-
her akşam ıslak yapışkan saçlarıyla
girip odama paniğimden pay toplarlar

– Böyle söyleme ağabey. Daha yapacak çok hamle var. Oyuna henüz yeni başladık.

– Uzun zamandır bir şey yazamadım. Canım çok sıkılıyor. Kalemi alıyorum ve bırakıyorum.

– Üzülme abi çıktıktan sonra yazarsın. Zaten şunun şurasında az bir zaman kalacaksın. Biraz kafanı dinlersin.

– Bazen buradan hiç çıkamayacakmışım gibi geliyor. Sanki her şey buraya kadarmış gibi.

– Bırak şimdi bunları ağabey. Ağzından yel alsın. Direnişten söz edelim biraz.

– Direniş ?

– Evet ağabey direniş. Her koşulda direniş.

– Dinle şunu;

– Umut kesilmiyorsa dostlarım
kesip
barikatlar kurarak kangrenli gövdemizden
şurda güneşe ne kaldı
– Ağzına sağlık abi.
– Yoruldum dostum. Hem de çok.
– Dinlenirsin işte, senin için de iyi..
– Artık çok geç.
– Ne demek istiyorsun?
– Eve dön istersen. Epeydir burada benimlesin.
– Ne demek istedin az önce?
– Hiç!
– Hiç mi?
– Bir şey demedim, Yorgunluk işte.
– Yürümenin dışında bütün eylemlerin adı kaçıştır demiştin öyle değil mi?
– Evet demiştim. Şimdi kutlu bir yürüyüşe başlamak vaktidir. Ulaşabileceğimiz en yüceye doğru.
– İyice dinlen yarın tekrar görüşürüz. Yorgun görünüyorsun.

Böyle şeyler geçirme aklından. Bizi de üzme böyle şeylerle. Ben gidiyorum müsaadenle.

– Allah'a emanet ol. Arkadaşlara selam söyleyin.
– Aleyküm selam.
– Baksana!
oynanan
göstermelik bir son oyunuydu
aldandın
ağır taşlar verdik
– Aldanmadım! Aldanmadık!
– Bir resim neyse odur
bir at
Bir kere kapaklanmışsa
kapaklanmış bir attır o

ertesi gün...

– Afedersiniz! İ. Ç'yi görmek istemiştim.

– Nesi oluyorsunuz?

– Bir arkadaşıyım. Kendisine geldiğimi söyler misiniz?

– Çok üzgünüm beyefendi! Kendisini kaybettik.

– Ne dediniz?

– Vefat etti.

– İnna lillah ve inna ileyhi raciun!

Ah be genç adam, ah be!

Daha öğrenemedik ki satrancı.

Bu hamleyi hiçbirimiz tahmin edemedik.

Atlarımızı kaybettiğimizde yıkılmıştın. İyi bir oyuncu en çok atları severdi.

Biz şehrin asfaltlarında atlarını yitirmiş oyunculardık.

Biz gökyüzünü ve bozkırları yitirmiş oyunculardık...

" her şey eninde sonunda sessizdir
bir günün kırılganlığından
kalan ve tekrar tekrar kırılan
müteellim bir insan sesinin başlattığı
ağlamanın kırı
sessizdir. "

"Modern yaşam ölümü unutturur" der Ahmet Hamdi Tanpınar. Bu söz herhalde en çok 1980 sonrası kuşak için geçerli. Sadece ölümü unuttursa iyi, tüm değerleri de yapboz haline getirdi.

Popüler kültürün hızlı yayılışı ve modern yaşam tasarımları birçok hayatı ve duyarlılığı kapitalizmin çöp kutularına yuvarladı. Artık neredeyse hemen her şeyin bir "bedeli" ya da "fiyatı" vardı. Bu hızlı yaşamda kendini içlerine hapsedenler İslamcı söylemin tarafında yer alanlardı.

Elinizdeki kitap 1990-2000 yılları arasında İslamcılık söyleminin bir tarafında yer tutmuş kuşağın içinde biriktirdiklerini "dikkafalı" bir söylemle dışavurumu; bu koronun çocuklarına ulaşabilmiş, kimi zaman bağıra çağıra, kimi zaman da dudak ucuyla söylediklerini anlayan kitlenin kitabıdır.

Kekeme Çocuklar Korosu içinde barındırdığı insanlar ve onların öyküleriyle kocaman bir duygu dünyasına karşılık geliyor.

9 789759 960513

Fiyatı: 10 TL